

AVGIFT PÅ
SMØREOLJE MV.
2017

Oslo 1. januar 2017

Skattedirektoratet
Særagiftssekasjonen
Fredrik Selmers vei 4, Helsefy
Postboks 9200 Grønland
0134 OSLO
www.skatteetaten.no

Innhold:

Stortingets vedtak om avgift på smøreolje mv.....	4
Lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter.....	5
Utdrag av forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter	7
Utdrag av lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven).....	18
Utdrag av forskrift 23. november 2016 nr. 1360 til skatteforvaltningsloven (skatteforvaltningsforskriften).....	37
Utdrag av lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven).....	41
Utdrag av forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)	49
Skattedirektoratet sine kommentarer	55

Endringer i høve til Skattedirektoratets rundskriv av 1. januar 2016:

Stortingets vedtak om avgift på smøreolje mv.:

- § 1: satsen endra

Lov om særavgifter:

- § 2 flytta til skfvl. § 14-13
- § 3 flytta til skfvl. §§ 14-3 til 14-6
- § 5 a flytta til skfvl. §§ 11-1, 11-4, og 14-1 første avsnitt bokstav b
- § 6 flytta til skfvl. § 10-5 andre avsnitt bokstav a og e
- § 7 flytta til skfvl. §§ 3-1 til 3-3, 3-8 og 3-9

Forskrift om særavgifter (heretter "saf.")

- § 2-6 (delvis) flytta til skatteforvaltningsforskriften (skfvf.) §§ 8-13 og 8-4-2 sjette avsnitt
- § 4-4-4 sjette avsnitt flytta til skfvl. § 8-4 fjerde avsnitt
- § 5-5 første avsnitt flytta til skfvl. § 8-12 første avsnitt og skfvf. § 8-12-2 første avsnitt
- § 5-5 andre og fjerde avsnitt flytta til skfvl. § 8-14
- § 5-5 tredje avsnitt flytta til skfvl. § 8-12 andre avsnitt og skfvf. § 8-12-2
- § 5-9 flytta til skfvl. §§ 10-1 til 10-4
- § 5-15 flytta til skfvl. § 8-1
- § 5-16 flytta til skfvl. §§ 7-9 og 10-5 andre avsnitt bokstav h og skfvf. §§ 7-9-1 til 7-9-4
- §§ 6-1 første avsnitt første setning flytta til skfvl. § 8-4 første avsnitt og skfvf. §§ 8-4-1 til 8-4-2
- § 6-1 sjette avsnitt flytta til skfvl. § 8-4 andre avsnitt bokstav b og skfvf. §§ 8-4-1 til 8-4-2
- § 6-1 åttende avsnitt flytta til skfvl. 8-14 andre avsnitt
- § 6-6 flytta til skfvl. § 12-1, 12-2, 12-5, 12-6, 12-7 og 12-8

Skattedirektoratet sine kommentarar:

- Pkt. 10: satsen endra
- *Endringar som følge av ikrafttredelse av ny skatteforvaltningslov- og forskrift*

Endringer i annet regelverk framkommer av de enkelte bestemmelser.

Den 1. januar 2017 tredde Lov 27. mai 2016 om skatteforvaltning i kraft. Lova omfattar etter § 1-1 bokstav h fastsetting av særavgifter, og erstattar for særavgiftene reglane i forvaltningslova og forvaltningsreglane i særavgiftslova og –forskrifta, med mindre anna er gitt. Reglane er nærare behandla paragrafvis i Skatteforvaltningshandboka, som er tilgjengelig på skatteetaten.no, og vil derfor ikkje bli behandla i detalj i dei ulike årskriva for særavgifter.

Skattedirektoratet vil likevel trekke fram enkelte nye reglar i skatteforvaltningslova av betydning for særavgiftene. Dette gjeld særleg lovas kapittel 6 om bindande førehandsuttalar på særavgiftsområdet, og reglane i kapittel 9 om fastsetting og endring av fastsetting av den skattepliktige. Endring av fastsetting frå styresmaktene utan klage har fått ei meir omfattande regulering i skatteforvaltningslovas kapittel 12. Vidare er det gjort ei grunnleggande endring av sanksjonssystemet ved innføringa av tilleggsskatt utan krav til skuld, med nærare unntak i lovas kapittel 14, som også opnar for bruk av tvangsmulkt der pliktige opplysingar ikkje blir levert i tide. Nærare regulering av dei enkelte lovføresegna er gjevne i skatteforvaltningslova.

Den nye lova har også enkelte nye omgrep. Her vil direktoratet særleg trekke fram at omgrepet særavgiftsoppgåve eller avgiftsoppgåve er erstatta med omgrepet "skattemelding for særavgift", jf. skatteforvaltningslova § 8-4, i rundskriva også omtala med korttittelen "særavgiftsmelding". For øvrig viser vi til omtalen i Skatteforvaltningshandboka.

Stortingets vedtak om avgift på smøreolje mv.

§ 1. Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,17 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2. Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i utenriks fart,
- g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- j) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- k) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- l) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter

Lovens tittel endret ved lover 27 mars 1998 nr. 13, 17 juni 2016 nr. 32 (korttittel tilføyd). Jf. lover 4 nov 1948 nr. 1 (billedkunst), 19 juni 1959 nr. 2 (motorkjøretøyer og båter), 19 juni 2009 nr. 58 (merverdiavgift).

§ 1. Når Stortinget med henvisning til denne loven vedtar særavgifter til statskassen som ikke omhandles i andre lover,¹ fastsetter departementet nærmere bestemmelser om beregning og kontroll.² Gjelder særavgiften etanol til teknisk bruk, fastsetter departementet forskrifter om forbud, produksjon, innførsel, utførsel og omsetning.

0 Endret ved lover 18 des 1970 nr. 97, 28 apr 1978 nr. 17, 27 mars 1998 nr. 13, 14 apr 2000 nr. 23, 10 des 2004 nr. 77 (ikr. 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 658), 17 juni 2005 nr. 67 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616) som endret ved lov 9 des 2005 nr. 115.

1 Jf. f.eks. lov 19 juni 1959 nr. 2.

2 Jf. sktbl. § 10-40.

§ 2. (Opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).)

0 Endret ved lover 16 mai 1947 nr. 2, 27 mars 1998 nr. 13, 10 des 2004 nr. 77 (ikr. 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 658), 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015), opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

§ 3. (Opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).)

0 Endret ved lov 26 juni 1992 nr. 73, opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

§ 4. (Tilføyd ved lov 26 juni 1992 nr. 73, opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).)

0 Tilføyd ved lov 26 juni 1992 nr. 73, endret ved lover 15 des 2006 nr. 70 (ikr. 1 jan 2007), 17 juni 2005 nr. 67 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), 11 des 2009 nr. 113 (ikr. 1 jan 2010), opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

§ 5.¹ Avgiften svares etter de regler som gjelder på det tidspunkt avgiftsplikten oppstår.

Er det ved avgiftspåleggets ikrafttreden inngått kontrakt om leveranse, plikter mottageren å betale et tillegg motsvarende avgiften medmindre det godtgjøres at det ved prisansettelsen har vært tatt hensyn til avgiften.¹

0 Endret ved lover 13 apr 1951 nr. 2, 26 juni 1992 nr. 73 (som endret fra § 5 til § 6), 27 mars 1998 nr. 13, 17 juni 2005 nr. 67 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), endret paragrafnummer fra § 6.

1 Sml. lov 19 juni 2009 nr. 58 § 22-1.

§ 5a. (Tilføyd ved lov 13 des 2013 nr. 108, opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).)

0 Tilføyd ved lov 13 des 2013 nr. 108, endret ved lov 19 juni 2015 nr. 46 (ikr. 1 jan 2016), opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

§ 6. (Tilføyd ved lov 19 juni 1964 nr. 17, opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).)

0 Tilføyd ved lov 19 juni 1964 nr. 17, endret ved lover 26 juni 1992 nr. 73 (som endret fra § 6 til § 7), 11 juni 1993 nr. 66, 20 juni 2003 nr. 45 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 712), 17 des 2004 nr. 86 (ikr. 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599), 29 juni 2007 nr. 46 (ikr. 31 des 2007 iflg. res. 7 des 2007 nr. 1370), 17 juni 2005 nr. 67 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), endret paragrafnummer fra § 7, 19 juni 2015 nr. 46 (ikr. 1 jan 2016), opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

§ 7. (Tilføyd ved lov 9 mai 2008 nr. 14, opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).)

0 Tilføyd ved lov 9 mai 2008 nr. 14, endret ved lover 19 juni 2009 nr. 50, 19 juni 2015 nr. 46 (ikr. 1 jan 2016), opphevet ved lov 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

§ 8. Denne lov trer i kraft straks.

0 Endret ved lover 19 juni 1964 nr. 17 (tidligere § 6), 26 juni 1992 nr. 73 (som endret fra § 7 til § 8), 17 juni 2005 nr. 67 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), endret paragrafnummer fra § 8, 9 mai 2008 nr. 14, endret paragrafnummer fra § 7.

Utdrag av forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Denne forskriften får anvendelse på avgifter som oppkreves etter lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter.

0 Endret ved forskrift 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005).

§ 1-2. Definisjoner

(1) Med avgiftspliktig vare menes en vare som er innført til eller produsert her i landet og som omfattes av Stortingets avgiftsvedtak.

(2) Med produksjon menes enhver behandling, herunder pakking, ompakking eller montering, som medfører at varen blir avgiftspliktig eller endrer avgiftsmessig status.

(3) Med registrert virksomhet menes virksomhet som er registrert etter bestemmelsene i § 5-1 til § 5-6.

(4) Med godkjent lokale menes lager, produksjonslokale e.l. som er godkjent av skattekontoret etter bestemmelsene i § 5-7.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

Kapittel 2. Alminnelige bestemmelser om avgiftsplikt

§ 2-1. Når avgiftsplikten oppstår

(1) For registrerte virksomheter oppstår avgiftsplikten ved

- a) uttak fra virksomhetens godkjente lokaler, herunder tyveri og manko. Driftsmessig svinn anses ikke som uttak,
- b) innførsel, når varene ikke legges inn på godkjent lokale,
- c) ved opphør av registrering.

(2) For ikke-registrerte importører oppstår avgiftsplikten ved innførselen.

(3) For konkursbo eller panthaver oppstår avgiftsplikten ved uttak av avgiftspliktige varer dersom det ikke tidligere er beregnet avgift for disse.

(4) For avgift på teknisk etanol, avgift på elektrisk kraft, avgift på sluttbehandling av avfall, avgift på utslipp av NO_x, flypassasjeravgift og avgift på trafikksikringer oppstår avgiftsplikten etter bestemmelsene i henholdsvis § 3-3-3, § 3-12-2, § 3-13-2, § 3-19-4, § 3-22-3 og § 3-23-3.

(5) For bruker som er berettiget til helt eller delvis avgiftsfri bruk av ellers avgiftspliktige varer, oppstår avgiftsplikten også dersom vilkårene for fritak likevel ikke oppfylles.

0 Endret ved forskrifter 25 juni 2004 nr. 1040 (i kraft 1 juli 2004), 10 des 2004 nr. 1599 (i kraft 1 jan 2005), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 27 nov 2009 nr. 1432, 1 sep 2010 nr. 1233 (i kraft 1 okt 2010), 7 des 2010 nr. 1552 (i kraft 1 jan 2011), 16 des 2014 nr. 1766 (i kraft 1 jan 2015), 13 mai 2016 nr. 496 (i kraft 1 juni 2016), 19 des 2016 nr. 1677 (i kraft 1 jan 2017).

§ 2-2. Avgiftsfri overføring

Registrerte virksomheter kan overføre avgiftspliktige varer uten at avgiftsplikten oppstår til egne godkjente lokaler og til andre virksomheters godkjente lokaler dersom disse virksomhetene er registrert for samme vareomfang.

§ 2-3. Varer til avgiftsfri bruk (råvarer mv.)

(1) Varer som etter Stortingets vedtak er fritatt for avgift som råstoff mv., kan kjøpes avgiftsfritt hos registrert virksomhet mot erklæring om at varene er til slik bruk. Den registrerte virksomheten kan føre slike varer uten avgift i skattemeldingen.

(2) Den som importerer varer som brukes som råstoff mv. i egen virksomhet, kan registreres som bruker og dermed innføre varer uten at avgiftsplikt oppstår.

(3) Ikke registrert bruker kan søke om refusjon av innbetalt avgift. Søker må fremlegge dokumentasjon som viser at avgift er betalt, samt erklæring om at varene er til avgiftsfri bruk.

0 Endret ved forskrift 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 2-4. Returvarer

(1) Registrerte virksomheter kan føre tidligere beregnet avgift på returvarer til fradrag i skattemeldingen på følgende vilkår:

- a) varene er tilbakeført til den registrerte virksomhetens godkjente lokale,
- b) varene er tilgangsført lagerbeholdningen,
- c) det er utstedt kreditnota for vare- og avgiftsbeløp og
- d) varene er returnert innen to år regnet fra faktureringsdato.

(2) Dersom tilbakeføring til den registrerte virksomhetens godkjente lokale er upraktisk, kan skattekontoret samtykke i at varene tilintetgjøres etter § 2-5 istedenfor å tilbakeføres. Vilkårene i første ledd bokstav b-d gjelder tilsvarende.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 2-5. Tilintetgjøring av varer

(1) Ved tilintetgjøring av varer i den registrerte virksomhetens godkjente lokale gis fritak for avgift på følgende vilkår:

- a) tilintetgjøringen skjer i nærvær av skattekontoret om ikke skattekontoret har gitt samtykke til annet, og
- b) tilintetgjorte varer føres som uttak uten avgift i skattemeldingen for samme avgiftstermin som tilintetgjøringen finner sted.

(2) Skattekontoret kan samtykke i at tilintetgjøringen skjer på annet sted når dette er mest praktisk.

(3) For skattekontorets bistand ved tilintetgjøring av alkoholholdige drikkevarer oppkreves et gebyr på kr 500,-.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 9 des 2016 nr.

1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 2-6. Innførsel

Bestemmelser i tolloven om innførsel av varer gjelder så langt de passer og ikke annet er bestemt.

0 Endret ved forskrifter 17 des 2008 nr. 1413 (i kraft 1 jan 2009), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

§ 2-7. Utførsel m.m.

(1) Registrerte virksomheter kan føre varer som utføres til utlandet eller til Svalbard eller Jan Mayen uten avgift i skattemeldingen. Med utføres til utlandet menes utførsel av varer fra merverdiavgiftsområdet til en annen stats landterritorium. Tilsvarende gjelder avgift på varer som legges inn på tollager i samsvar med bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak.

(2) Ikke registrerte importører kan søke tollregionen om refusjon.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 13 des 2012 nr. 1286 (i kraft 1 jan 2013), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 2-8. Dokumentasjon for avgiftsfritak

Krav om avgiftsfritak skal kunne dokumenteres. Med mindre annet er bestemt i denne forskriften, skal kravets omfang og vilkårene for at fritak er oppfylt, fremgå av dokumentasjonen.

§ 2-9. Avgiftsfritak i samsvar med gruppeunntaksforordningen

Avgiftsfritak og reduserte satser etter § 3-6-6 første ledd annet punktum, § 3-6-7 første ledd, § 3-12-4, § 3-12-5, § 3-12-6, § 4-3-1, § 4-3-2, § 4-5-1 første ledd, § 4-5-2 første ledd og § 4-6-1 annet ledd oppfylder vilkårene i forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, art. 44 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014).

0 Tilføyd ved forskrift 15 sep 2010 nr. 1271, endret ved forskrifter 11 jan 2011 nr. 15, 12 okt 2012 nr. 966, 16 des 2014 nr. 1766 (i kraft 1 jan 2015), 17 des 2015 nr. 1714 (i kraft 1 jan 2016).

§ 2-10. Overtredelse av vilkår for avgiftsfritak

Ved overtredelse av vilkårene for avgiftsfritak kan skattekontoret nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for en begrenset periode.

0 Tilføyd ved forskrift 7 des 2010 nr. 1552 (i kraft 1 jan 2011), endret ved forskrift 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

Kapittel 3. Særskilte bestemmelser om de enkelte avgiftene

(kap. 3-1 – kap. 3-7)

Kap. 3-8. Avgift på smøreolje mv.

§ 3-8-1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter:

a) motor- og girsmøreolje (auto, marine og fly) og industrielle smøreoljer som hører under

tolltariffens varenummer 27.10.1981, 27.10.1983, 27.10.1985, 27.10.1987, 27.10.1991, 27.10.1993, 27.10.1994, 27.10.1999, 27.10.9100, 27.10.9900, 34.03.1901, 34.03.1909, 34.03.9901 og 34.03.9909,

- b) hydrauliske oljer som hører under tolltariffens varenummer 27.10.1999 og 38.19.0000.
- (2) Avgiftsplikten gjelder mineraloljebaserte smøreoljer og tilsvarende produkter av annen opprinnelse.
- (3) Avgiftsplikten omfatter ikke prosess-, transformator- og bryteroljer. Disse oljene er avgiftsfrie selv om de hører under varenummer som er nevnt i første ledd.

⁰ Endret ved forskrifter 25 juni 2004 nr. 1040 (i kraft 1 juli 2004), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-8-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

- (1) Avgiften beregnes pr. standardliter.
- (2) Dersom varen omsettes i detaljpakninger, skal det gis opplysning om vareenhetens størrelse. Vare som er angitt i vekt, avgiftsbelegges pr. liter omregnet etter spesifikk vekt.

⁰ Endret ved forskrift 27 nov 2014 nr. 1477 (i kraft 1 juli 2015).

(kap. 3-9 – kap. 3-19)

Kapittel 4. Avgiftsfritak og reduserte satser for enkelte bruksområder

Kap. 4-1. (Opphevet)

⁰ Kapitlet opphevet 1 jan 2014 ved forskrift 17 des 2013 nr 1565.

(kap. 4-2 – kap. 4-3)

Kap. 4-4. Skip i utenriks fart, fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann og innretninger på kontinentalsokkelen mv.

§ 4-4-1. Skip i utenriks fart – saklig virkeområde

- (1) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte produkter uten CO₂-avgift på mineralolje, naturgass og LPG, svovelavgift på mineralolje, grunnavgift på mineralolje mv. og avgift på smøreolje mv. til skip i utenriks fart.
- (2) For avgiftsbelagte produkter levert fra ikke registrerte virksomheter gis det refusjon for tilsvarende innbetalte avgifter.
- (3) Med skip i utenriks fart menes:
- a) skip som skal direkte til utenlandsk havn, Svalbard, Jan Mayen eller andre faste anlegg til havs utenfor Norges økonomiske sone, og hvor det er gitt melding om dette til tollvesenet,
 - b) skip som skal til utenlandsk havn, Svalbard, Jan Mayen eller andre faste anlegg til havs utenfor Norges økonomiske sone via annen norsk havn, og hvor det er gitt melding om dette til tollvesenet. Det er et vilkår for fritak at fartøyet bare medbringer last eller passasjerer som kommer fra eller er bestemt til utenlandsk havn,
 - c) værskip som skal ligge stasjonært i havområdene utenfor Norge.

⁰ Endret ved forskrifter 24 aug 2010 nr. 1212 (i kraft 1 sep 2010), 7 des 2010 nr. 1552 (i kraft 1 jan 2011).

§ 4-4-2. Fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann – saklig virkeområde

(1) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte produkter uten CO₂-avgift på mineralolje, naturgass og LPG, svovelavgift på mineralolje, grunnavgift på mineralolje mv. og avgift på smørelje mv. til fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann.

(2) For avgiftsbelagte produkter levert fra ikke registrerte virksomheter gis det refusjon for tilsvarende innbetalte avgifter.

(3) Med fjerne farvann menes havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er 250 nautiske mil eller mer.

0 Endret ved forskrifter 24 aug 2010 nr. 1212 (i kraft 1 sep 2010), 7 des 2010 nr. 1552 (i kraft 1 jan 2011).

§ 4-4-3. Innretninger på kontinentalsokkelen mv. - saklig virkeområde

(1) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte produkter til innretninger på kontinentalsokkelen og spesialskip til oppdrag på kontinentalsokkelen uten grunnavgift på mineralolje mv., avgift på smørelje og veibruksavgift på bensin.

(2) For avgiftsbelagte produkter levert fra ikke registrerte virksomheter gis det refusjon for tilsvarende innbetalte avgifter.

(3) Med innretning på kontinentalsokkelen menes anlegg eller innretninger, herunder flytende, som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense.

(4) Med spesialskip til oppdrag på kontinentalsokkelen menes skip som utfører spesielle tjenester i forhold til innretninger på kontinentalsokkelen, herunder forsyningskip, standbyfartøyer, dykkerfartøyer, brønnstimuleringsfartøyer og borefartøyer. Som oppdrag anses også transport mellom norsk fastland og innretninger som nevnt i tredje ledd.

0 Endret ved forskrifter 13 des 2005 nr. 1455 (i kraft 1 jan 2006), 10 des 2007 nr. 1396 (i kraft 1 jan 2008), 7 des 2010 nr. 1552 (i kraft 1 jan 2011), 18 des 2015 nr. 1766 (i kraft 1 jan 2016).

§ 4-4-4. Vilkår for fritak

(1) Ved levering skal det avgis erklæring til den registrerte virksomheten om at produktene er til bruk som nevnt i § 4-4-1, § 4-4-2 og § 4-4-3. Slik erklæring skal avgis av den som om bord er ansvarlig for bunkringen eller av rederiet.

(2) Erklæringen skal inneholde opplysninger om fartøyets navn, nasjonalitet, bestemmelsessted, mengde og bunkringsdato. For skip som nevnt i § 4-4-1 tredje ledd bokstav a og b skal første utenlandske havn angis. For fartøyer som driver fiske og fangst må det, dersom bestemmelsesstedet ligger dels innenfor og dels utenfor 250 mils grensen, presiseres at bestemmelsesstedet ligger utenfor grensen.

(3) Generelle erklæringer om at fartøyet utelukkende benyttes i utenriks fart, fiske og fangst i fjerne farvann eller innretning på kontinentalsokkelen mv. kan gis av rederiet. Erklæringen er gyldig for inntil ett år.

(4) Den som avgir erklæring etter denne bestemmelse, er ansvarlig for at opplysningene er riktige og fullstendige.

(5) Den registrerte virksomheten skal oppbevare erklæringen i ti år.

(6) Skattekontoret kan kreve fremleggelse av kopi av dekkdagbok mv. som dokumentasjon for at vilkårene for fritak eller redusert sats er oppfylt.

0 Endret ved forskrifter 18 feb 2004 nr. 411, 10 des 2007 nr. 1396 (i kraft 1 jan 2008), 24 aug 2010 nr. 1212 (i kraft 1 sep 2010), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 4-4-5. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes til skattekontoret.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

(kap. 4-5)

Kap. 4-6. Luftfartøy

§ 4-6-1. Saklig virkeområde

(1) Mineralolje, bensin og smøreolje til utenriks luftfart er fritatt fra CO₂-avgift på mineralske produkter, svovelavgift, grunnavgift på mineralolje mv., veibruksavgift på bensin og avgift på smøreolje mv., dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank. Med utenriks luftfart menes flyvning fra innenlands lufthavn til utenlandsk lufthavn, Svalbard eller Jan Mayen.

(2) Luftfartøy som har innenlands lufthavn som første destinasjon er fritatt for grunnavgift på mineralolje mv., veibruksavgift på bensin og avgift på smøreolje mv. dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank.

(3) Forsvarets luftfartøy er fritatt fra grunnavgift på mineralolje mv. på flyparafin (jetparafin) dersom levering av flyparafinen skjer direkte på luftfartøyets tank.

(4) Produkter som ikke kan leveres direkte fra oljeselskapet til luftfartøyet kan kjøpes avgiftsfritt direkte fra avgiftspliktig oljeselskap dersom kjøper er registrert for dette hos skattekontoret.

(5) Det gis refusjon for innbetalt avgift som er beregnet ved innførselen.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 18 feb 2004 nr. 411, 10 des 2004 nr. 1599 (i kraft 1 jan 2005), 13 des 2005 nr. 1455 (i kraft 1 jan 2006), 24 aug 2010 nr. 1212 (i kraft 1 sep 2010), 7 des 2010 nr. 1552 (i kraft 1 jan 2011), 8 des 2011 nr. 1214 (i kraft 1 jan 2012), 19 des 2014 nr. 1804 (i kraft 1 jan 2015), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

§ 4-6-2. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes skattekontoret.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

§ 4-6-3. Liste over vareleveranser

Enhver som leverer mineralske produkter uten avgift eller med redusert sats, må føre liste over mottakerens navn, kvantum, tidspunktene, leveransene og luftfartøyenes kjennetegn, registreringsnummer og flightnummer. Ved leveranse uten CO₂-avgift og svovelavgift skal også luftfartøyets første destinasjon oppgis.

0 Endret ved forskrifter 13 des 2005 nr. 1455 (i kraft 1 jan 2006), 24 aug 2010 nr. 1212 (i kraft 1 sep 2010), 8 des 2011 nr. 1214 (i kraft 1 jan 2012).

(kap. 4-7 – kap. 4-8)

Kap. 4-9. Militære styrker og internasjonale organisasjoner

0 Kapitlet tilføyd ved forskrift 17 des 2008 nr. 1413 (i kraft 1 jan 2009).

§ 4-9-1. Militære styrker og kommandoenheter

(1) Varer til bruk for utenlandske NATO-styrker og styrker som er med i Partnerskap for fred, NATOs hovedkvarter i Norge og personer tilknyttet NATO, kan innføres uten avgift. Fritak gis på samme vilkår som nevnt i tollforskriften § 5-3-5.

(2) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte varer uten avgift til bruk som nevnt i første ledd.

(3) For avgiftsbelagte varer levert fra ikke-registrerte virksomheter til bruk som nevnt i første ledd, gir skattekontoret refusjon tilsvarende innbetalte avgifter. Dette gjelder likevel ikke for avgifter på tobakk, vin og brennevin.

0 Tilføyd ved forskrift 17 des 2008 nr. 1413 (i kraft 1 jan 2009), endret ved forskrift 19 des 2016 nr. 1677 (i kraft 1 jan 2017).

(§ 4-9-2 – kap. 4-11)

Kapittel 5. Avgiftsforvaltning mv.

I. Registrering

§ 5-1. Registreringsplikt

Følgende skal registreres for den enkelte avgift:

- a) produsenter av avgiftspliktige varer, med unntak av mikrokraftverk, energigjenvinningsanlegg som leverer elektrisk kraft direkte til sluttbruker og produsenter av elektrisk kraft som ikke har avgiftspliktig uttak,
- b) virksomheter som produserer eller innfører teknisk etanol med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent,
- c) virksomheter som gjenvinner TRI og PER når gjenvinning skjer med sikte på videresalg,
- d) virksomheter som transporterer elektrisk kraft til forbruker,
- e) importører av alkoholholdig drikk med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent, når det ikke foreligger særskilt tillatelse eller bevilling,
- f) virksomheter som eier NO_x -avgiftspliktige anlegg, fartøy, luftfartøy eller kjøretøy, med unntak av virksomheter som kun har avgiftsfrie utslipp eller utenlandske virksomheter som benytter representant registrert etter § 5-2 bokstav d,
- g) operatører for NO_x -avgiftspliktige innretninger på norsk kontinentalsokkel, herunder flyttbare innretninger som driver petroleumsvirksomhet,
- h) norske virksomheter som utfører flyginger fra norsk lufthavn,
- i) representanter for utenlandske virksomheter som utfører flyginger fra norsk lufthavn,

j) virksomheter som etter forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd m.v. § 1a plikter å være medlem av Trafikkforsikringsforeningen, jf. bilansvarslovens § 10 og § 17.

0 Endret ved forskrifter 19 des 2002 nr. 1836 (i kraft 1 jan 2003), 19 des 2003 nr. 1758 (i kraft 1 jan 2004), 25 juni 2004 nr. 1040 (i kraft 1 juli 2004), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007), 15 des 2009 nr. 1524 (i kraft 1 jan 2010), 1 sep 2010 nr. 1233 (i kraft 1 okt 2010), 17 des 2013 nr. 1565 (i kraft 1 jan 2014), 16 des 2014 nr. 1766 (i kraft 1 jan 2015), 16 nov 2015 nr. 1327 (i kraft 1 jan 2016), 13 mai 2016 nr. 496 (i kraft 1 juni 2016), 19 des 2016 nr. 1677 (i kraft 1 jan 2017).

§ 5-2. Registreringsadgang

Følgende virksomheter kan etter søknad til skattekontoret registreres:

- a) importører av avgiftspliktige varer som er registreringspliktige etter merverdiavgiftsloven § 2-1,
- b) importører av avgiftspliktige varer når varene skal brukes som råvarer eller de er til avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak,
- c) representant for utenlandsk virksomhet som eier NO_x-avgiftspliktige fartøy eller luftfartøy.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007), 24 juni 2010 nr. 964 (i kraft 1 juli 2010), 17 des 2013 nr. 1565 (i kraft 1 jan 2014), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 18 des 2015 nr. 1766 (i kraft 1 jan 2016).

(§ 5-3)

§ 5-4. Registreringssted

Registrering skal skje ved skattekontoret.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

§ 5-5. (Opphevet)

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 19 des 2003 nr. 1758 (i kraft 1 jan 2004), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 7 des 2010 nr. 1552 (i kraft 1 jan 2011), 16 des 2014 nr. 1766 (i kraft 1 jan 2015), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), opphevet ved forskrift 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 5-6. Nektelse eller tilbakekallelse av registrering

- (1) Skattekontoret kan nekte eller tilbakekalle registreringen dersom
 - a) virksomheten, styret eller ledelsen ikke anses kredittverdig,
 - b) virksomheten har uoppgjorte restanser med hensyn til skatter, avgifter eller toll eller har overtrådt regelverket om særavgifter, toll eller merverdiavgift eller
 - c) virksomhetens karakter endres.
- (2) Skattekontoret skal tilbakekalle registreringen om vilkårene i § 5-3 ikke lenger er oppfylt, eller den registrerte ikke lenger oppfyller sine forpliktelser etter denne forskrift, skatteforvaltningsloven og skatteforvaltningsforskriften eller skattebetalingsforskriften.
- (3) Ved tilbakekalling av registrering for håndtering av teknisk etanol, eller dersom innehaveren dør, skal eieren eller boet sørge for at lageret med slike varer selges eller overlates til virksomhet som er registrert. Ellers skal varene inndras eller destrueres.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 18 feb 2004 nr. 411, 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 21 des 2007 nr. 1775 (i kraft 1 jan 2008), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

II. Godkjenning av lokaler

§ 5-7. Godkjenning av lokaler

(1) Når avgiftsplikten ikke har oppstått, skal produksjon og lagring av avgiftspliktige varer bare foregå i lokaler som er godkjent av skattekontoret. Lokalene skal være forsvarlig låst og sikret, og innrettet slik at de sikrer en forsvarlig kontroll av avgiftsberegning og -betaling mv.

(2) Skattekontoret kan godkjenne flere lokaler for den enkelte virksomhet. Forandringer av et godkjent lokale skal meldes til skattekontoret uten ugrunnet opphold.

(3) Skattekontoret kan fastsette nærmere vilkår for godkjenning av lokalet, herunder ved forandringer av lokalet.

(4) Et lokale kan nektes godkjent dersom kontrollmessige hensyn tilsier det.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

III. Regnskap

§ 5-8. Regnskap

(1) For registrerte virksomheter som etter lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) skal føre regnskap, skal regnskapet vise bruk av råstoff og produksjonens omfang. Regnskapet skal videre innrettes slik at omfanget av de avgiftspliktige varene lett kan kontrolleres og påvises. For registrerte virksomheter som deklarerer terminvise særavgifter, skal det føres lagerregnskap over særavgiftspliktige varer som lagres. Lagerregnskapet skal inneholde beholdning, tilgang og levering av særavgiftsbelagte varer, herunder eventuelle avgiftsfrie overføringer til andre registrerte virksomheter eller til eget godkjent lokale, samt uttak til eget utsalg eller eget bruk. Regnskapet skal vise eventuell differanse mellom oppmålt eller opptalt beholdning og beholdning i følge lagerregnskapet.

(2) Før utløpet av skattemeldingsfristen for vedkommende avgiftstermin skal registrerte virksomheter som skal føre lagerregnskap etter første ledd avstemme de tall som fremgår av skattemeldingen mot lagerregnskapet. Denne avstemmingen inngår sammen med lagerregnskapet som en del av det oppbevaringspliktige regnskapsmaterialet.

(3) Registrerte virksomheter som ikke er regnskapspliktige etter regnskapsloven, kan av skattekontoret pålegges å oppbevare dokumenter av betydning for avgiftspliktens omfang, for eksempel innkjøps- og salgsfakturaer, kontrakter og betalingsbilag. Virksomheten kan videre pålegges å føre lagerregnskap og å foreta avstemminger som nevnt over. Oppbevaringsplikten for dokumenter, eventuelt lagerregnskap og avstemminger gjelder i ti år.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 18 feb 2004 nr. 411, 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

IV. Kontrollbestemmelser mv.

§ 5-9. (Opphevet)

0 Endret ved forskrifter 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 2 feb 2009 nr. 104, 8 mars 2013 nr. 259, 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), opphevet ved forskrift 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

(§ 5-10 - § 5-14)

V. Opplysningsplikt

0 Tilføyd ved forskrift 11 jan 2010 nr. 23.

§ 5-15. (Opphevet)

0 Tilføyd ved forskrift 11 jan 2010 nr. 23, endret ved forskrift 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), opphevet ved forskrift 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 5-16. (Opphevet)

0 Tilføyd ved forskrift 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), opphevet ved forskrift 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

Kapittel 6. (Opphevet)

§ 6-1. (Opphevet)

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 19 des 2003 nr. 1758 (i kraft 1 jan 2004), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007), 11 april 2011 nr. 377, 16 juni 2011 nr. 597 (i kraft 19 juli 2011), 23 aug 2011 nr. 864 (i kraft 1 sep 2011), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), 24 juni 2016 nr. 795 (i kraft 1 juli 2016), opphevet ved forskrift 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 6-2 - § 6-5. (Opphevet 1 jan 2008, jf. forskrift 21 des 2007 nr. 1775.)

§ 6-6. (Opphevet)

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016), opphevet ved forskrift 9 des 2016 nr. 1542 (i kraft 1 jan 2017).

§ 6-7 - § 6-9. (Opphevet 1 jan 2008, jf. forskrift 21 des 2007 nr. 1775.)

Kapittel 7. Avsluttende bestemmelser

§ 7-1. *Utfyllende forskrifter mv.*

(1) Spørsmål om avgiftspliktens omfang forelegges avgiftsmyndighetene.

(2) Skattekontoret kan påby montering av måleutstyr o.l. av hensyn til avgiftsberegning og kontroll. Skattedirektoratet kan fastsette forskrifter om krav til måleutstyr og målemetoder.

(3) Skattedirektoratet kan fastsette forskrifter om å benytte faste omregningsfaktorer når salg av avgiftspliktige varer skjer etter hulmål i stedet for etter vekt.

(4) Skattedirektoratet kan fastsette forskrifter om at Norges Birøkerlag AS kan beholde en fastsatt sum til administrasjonskostnader pr. innvilget søknad om tilskudd til biavl, jf. § 3-16-4.

(5) Skattedirektoratet kan fastsette forskrifter til presisering, utfylling og gjennomføring av denne forskriften, herunder beregning, tilbakebetaling og kontroll mv. Skattedirektoratet kan videre fastsette forskrifter om vilkår for avgiftsfritak, herunder krav til dokumentasjon og minstegrenser for fritak.

⁰ Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 21 des 2007 nr. 1775 (i kraft 1 jan 2008), 15 des 2015 nr. 1633 (i kraft 1 jan 2016).

§ 7-2. (Opphevet 1 jan 2009, jf. forskrift 17 des 2008 nr. 1413.)

§ 7-3. *Overgangsregler*

Virksomheter med godkjente lokaler må innen to år fra denne forskriftens ikrafttredelse fornye sin godkjenning av disse i samsvar med § 5-7.

§ 7-4. *Ikrafttredelse m.m.*

(1) Forskriften gjelder fra 1. januar 2002.

[...]

Utdrag av lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1. Lovens virkeområde

Loven gjelder for fastsetting av

- a) skatt på formue og inntekt, tonnasjeskatt,¹ naturressursskatt og grunnrenteskatt² etter skatteloven³ og trygdeavgift etter folketrygdloven⁴ kapittel 23 (formues- og inntektsskatt)
- b) skatt på formue og inntekt etter Svalbardskatteloven⁵ (svalbardskatt)
- c) skatt på inntekt etter Jan Mayen-skatteloven⁶ (Jan Mayen-skatt)
- d) skatt på inntekt etter artistskatteloven⁷ (artistskatt)
- e) skatt på formue og inntekt etter petroleumsskatteloven⁸ (petroleumsskatt)
- f) merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven⁹ (merverdiavgift)
- g) arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven⁴ kapittel 23 (arbeidsgiveravgift)
- h) særavgifter etter særavgiftsloven¹⁰ (særavgifter)
- i) avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven¹¹ (motorkjøretøyavgifter)
- j) kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. etter merverdiavgiftskompensasjonsloven¹² (merverdiavgiftskompensasjon)
- k) finansskatt på lønn etter folketrygdloven kapittel 23 (finansskatt på lønn).

⁰ Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

¹ Jf. sktl. § 8-16.

² Jf. sktl. § 18 og § 18-3.

³ Lov 20 mars 1999 nr. 14.

⁴ Lov 28 feb 1997 nr. 19.

⁵ Lov 29 nov 1996 nr. 68.

⁶ Lov 29 nov 1996 nr. 69.

⁷ Lov 13 des 1996 nr. 87.

⁸ Lov 13 juni 1975 nr. 35.

⁹ Lov 19 juni 2009 nr. 58.

¹ Lov 19 mai 1933 nr. 11.

⁰

¹ Lov 19 juni 1959 nr. 2.

¹

¹ Lov 12 des 2003 nr. 108.

²

§ 1-2. Definisjoner

I denne loven menes med

- a) skatt: skatter, avgifter og merverdiavgiftskompensasjon som nevnt i § 1-1
- b) skattepliktig: fysisk eller juridisk person som skal svare eller få kompensert skatt
- c) skattemyndigheter: myndigheter som nevnt i kapittel 2

d) enkeltvedtak: avgjørelse som treffes av skattemyndighetene i medhold av denne loven og som er bestemmende for rettigheter eller plikter til en bestemt skattepliktig, tredjepart eller trekkpliktig.¹

¹ Sml. fvl. § 2 (1), b.

§ 1-3. Forholdet til forvaltningsloven

Forvaltningsloven¹ gjelder ikke for behandling av saker etter denne loven, med følgende unntak:

- a) Forvaltningsloven § 15 a om elektronisk kommunikasjon og forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen gjelder for behandlingen av saker etter denne loven. Departementet kan gi forskrift som angitt i forvaltningsloven § 15 a tredje ledd for behandlingen av saker etter loven her.
- b) Forvaltningsloven kapittel VII om forskrifter gjelder for behandlingen av saker etter denne loven.

¹ Lov 10 feb 1967.

Kapittel 2 Skattemyndigheter

(§§ 2-1 – 2-4)

§ 2-5. Særagifter¹

Skattekontoret og Skattedirektoratet er myndigheter for særagifter.

¹ Jf. § 1-1, h.

(§§ 2-6 – 2-12)

§ 2-13. Myndighet til andre organer

Departementet kan gi forskrift om at andre organer enn de som er nevnt i dette kapitlet, kan utøve myndighet etter denne loven.

(kapittel 3 – 7)

Kapittel 8 Opplysningsplikt for skattepliktige, trekkpliktige mv.

§ 8-1. Alminnelig opplysningsplikt

Den som skal levere skattemelding mv. etter dette kapitlet, skal gi riktige og fullstendige opplysninger.¹ Vedkommende skal opptre aktsomt og lojalt slik at skatteplikten i rett tid blir klarlagt og oppfylt, og varsle skattemyndighetene om eventuelle feil.

¹ Sml. § 14-3.

(§§ 8-2 – 8-3)

§ 8-4. Skattemelding for særagifter

(1) Den som er registrert i medhold av særavgiftsloven,¹ skal² levere skattemelding med opplysninger om uttak fra virksomhetens godkjente lokale av avgiftspliktige varer, uttak av varer som er fritatt for avgift, innførte varer som ikke er lagt på godkjent lokale, og andre opplysninger som har betydning for fastsetting av særavgifter.

(2) Fritatt fra å levere skattemelding etter første ledd er likevel

- a) registrerte virksomheter som produserer eller innfører teknisk etanol med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent, og som utelukkende innfører eller produserer teknisk etanol med godkjent denaturering
- b) registrerte importører av avgiftspliktige varer som skal brukes til råvarer, eller er til avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak.

(3) Skattemelding for særavgifter skal leveres selv om det ikke skal oppkreves avgift for perioden.

(4) Bruker som er berettiget til helt eller delvis avgiftsfri bruk av ellers avgiftspliktige varer, skal levere skattemelding dersom vilkårene for fritak ikke oppfylles.

(5) Skattepliktig som ikke er registrert i medhold av særavgiftsloven, skal levere skattemelding med opplysninger som har betydning for fastsettingen av særavgift som oppstår ved innførsel.

1 Lov 19 mars 1933 nr. 11.

2 Jf. § 14-1.

(§§ 8-5 – 8-12)

§ 8-13. Melding om registrering for merverdiavgift og særavgifter

(1) Den som skal registreres for merverdiavgift eller særavgifter, skal¹ levere melding om registrering med opplysninger om virksomheten, dokumentasjon for at vilkårene for registrering er oppfylt og andre opplysninger som har betydning for registreringen.

(2) Den som er registrert for merverdiavgift² eller særavgifter, skal¹ levere melding med opplysninger om og dokumentasjon for endringer i tidligere gitte opplysninger, eller at virksomheten ikke lenger oppfyller vilkårene for å være registrert, og andre opplysninger med betydning for registreringen.

(3) Bostyrer skal¹ levere melding om åpning og avslutning av behandlingen av konkursboet³ til en registrert skattepliktig.

(4) Tingretten skal levere melding om åpning og avslutning av bobehandlingen ved offentlig skifte av dødsboet til en registrert skattepliktig hvor avdødes gjeld ikke er overtatt.⁴

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120 (ikr. 1 jan 2017), tidligere § 8-12.

1 Jf. § 14-1.

2 Jf. lov 19 juni 2009 nr. 58 kap. 2.

3 Jf. lov 8 juni 1984 nr. 15 kap. VIII og XV.

4 Jf. lov 21 feb 1930 kap. 15.

§ 8-14. Levering av skattemelding mv.

(1) Myndig person¹ skal levere meldinger etter dette kapitlet selv eller ved fullmektig.

(2) For skattepliktig som er mindreårig, eller som er satt under vergemål, skal vergen levere skattemelding når vergens mandat omfatter levering av slik melding. Dette gjelder ikke barn som etter skatteloven § 2-14 er selvstendig skattepliktig, og som fastsetter skattegrunnlaget selv.

(3) For selskap og innretning skal meldinger etter dette kapitlet leveres av den som etter alminnelige selskapsrettslige regler kan forplikte selskapet, eller andre som er registrert hos skattemyndighetene med signaturfullmakt.

(4) For bo skal skattemelding leveres av skifteforvalteren, bostyreren, testamentfullbyrderen eller de selvskiftende arvinger.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120 (ikr. 1 jan 2017), tidligere § 8-13.

1 Jf. lov 26 mars 2010 nr. 9 § 2.

§ 8-15. Forskrifter mv.

(1) Departementet kan gi forskrift om skatleggingsperioder, leveringsmåte for opplysninger etter dette kapitlet, signatur, leveringsfrist og leveringssted, bekreftelse av opplysninger fra revisor, samt om fritak fra å levere melding etter dette kapitlet.

(2) Departementet kan utforme meldinger som skal brukes ved levering av opplysninger etter dette kapitlet.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120 (ikr. 1 jan 2017), tidligere § 8-14.

Kapittel 9 Fastsetting

§ 9-1. Fastsetting av skattegrunnlaget

(1) Skattepliktige¹ fastsetter grunnlaget for formues- og inntektsskatt, petroleumsskatt, merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn, særavgifter, svalbardskatt etter Svalbardskatteloven² § 3-2 og merverdiavgiftskompensasjon ved levering av skattemelding som nevnt i kapittel 8.

(2) Skattemyndighetene fastsetter grunnlaget for motorkjøretøyavgifter.

(3)³ Trekkpliktige fastsetter grunnlaget for artistskatt, skatt av utbytte som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, ved levering av melding om trekk som nevnt i § 8-8.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Se § 1-2, b.

2 Lov 29 nov 1996 nr. 68.

3 Jf. § 9-6.

§ 9-2. Beregning av skatt

(1) Skattepliktige¹ beregner merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn, særavgifter og merverdiavgiftskompensasjon av grunnlaget som er fastsatt etter § 9-1 første ledd.

(2)² Trekkpliktige beregner artistskatt, skatt av utbytte som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven³ § 3-1, av grunnlaget som er fastsatt etter § 9-1 tredje ledd.

(3) Skattemyndighetene beregner øvrig skatt.⁴

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Se § 1-2, b.

2 Jf. § 9-6.

3 Lov 29 nov 1996 nr. 68.

4 Jf. § 5-6 (4) og § 5-7 (1) annet punktum.

(§ 9-3)

§ 9-4. Skatte- og trekkpliktiges endring av fastsetting mv.

(1) Skattepliktige¹ kan endre opplysninger i tidligere leverte skattemeldinger for formues- og inntektsskatt, svalbardskatt, merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn og særavgifter ved levering av endringsmelding. Trekkpliktige etter Svalbardskatteloven² § 3-1, Jan Mayen-skatteloven³ og artistskatteloven⁴ kan på samme måte endre opplysninger i levert melding om trekk. Dette gjelder likevel ikke grunnlag som er fastsatt av skattemyndighetene, eller på områder hvor myndighetene har varslet om at fastsettingen er under kontroll.

(2) Endringsmelding som nevnt i første ledd, må være kommet fram til skattemyndighetene senest tre år etter leveringsfristen for skattemelding og melding om trekk.⁵

(3) Departementet kan gi forskrift om leveringsmåte og leveringssted for endringsmelding og kan utforme endringsmeldinger. Departementet kan gi forskrift om vilkår for endring av beregningsgrunnlaget for utgående merverdiavgift ved for mye angitt merverdiavgift i salgsdokumentasjon.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Se § 1-2, b.

2 Lov 29 nov 1996 nr. 68.

3 Lov 29 nov 1996 nr. 69.

4 Lov 13 des 1996 nr. 87.

5 Jf. § 8-14.

(§§ 9-5 – 9-8)

§ 9-9. ¹ Betalingsnedsettelse og betalingsutsettelse mv. - lempning

(1) Skattemyndighetene kan sette ned eller ettergi fastsatt skatt dersom det av særlige grunner knyttet til fastsettingen virker særlig urimelig å fastholde hele kravet.

(2) Vedtak som nevnt i første ledd, kan i alminnelighet først treffes når skattefastsettingen er foretatt. I skatteleggingsperioden kan det av årsaker som nevnt i første ledd, gis utsettelse med innbetaling av utskrevet forskuddsskatt og det kan samtykkes i fritak fra forskuddstrekk eller skattetrekk eller tilbakebetaling av trekk. Endelig avgjørelse om nedsettelse eller ettergivelse blir også i disse tilfellene å treffe etter at fastsettingen er foretatt.

1 Sml. sktbl.

Kapittel 10 Kontroll¹

1 Jf. § 2-12 og lov 28 juli 1949 nr. 15 § 2.

§ 10-1. *Kontrollopplysninger fra skattepliktige mv.*

(1) Skattepliktig¹ og andre skal² etter krav fra skattemyndighetene³ gi opplysninger som kan ha betydning for vedkommendes bokføring eller skatteplikt og kontrollen av denne. Skattemyndighetene kan kreve at den skattepliktige dokumenterer opplysningene ved for eksempel å gi innsyn i, legge fram, sammenstille, utlevere eller sende inn regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, elektroniske programmer og programsystemer. Bestemmelsene her gjelder tilsvarende for trekkpliktig som nevnt i § 8-8.

(2) Den som kan pålegges å gi opplysninger etter første ledd, har plikt til å gi opplysningene uten hensyn til den taushetsplikten vedkommende er pålagt ved lov eller på annen måte. Opplysninger som angår rikets sikkerhet, kan likevel bare kreves framlagt etter samtykke fra Kongen.

1 Se § 1-2, b.

2 Jf. § 14-1.

3 Se kap. 2.

§ 10-2. *Kontrollopplysninger fra tredjepart*

(1) Enhver tredjepart plikter¹ etter krav fra skattemyndighetene² å gi opplysninger som kan ha betydning for noens skatteplikt.

(2) Advokater og andre tredjeparter plikter, uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, etter krav fra skattemyndighetene å gi opplysninger om pengeoverføringer, innskudd og gjeld, herunder hvem som er parter i overføringene, på deres konti tilhørende skattepliktig.

(3) Innhenting av opplysninger for målretting av kontroller kan bare foretas når det foreligger særlig grunn.

(4) I den utstrekning opplysningene ikke knytter seg til deres næringsvirksomhet, plikter fysiske personer bare å gi opplysninger i følgende tilfeller:

- a) Den som lar utføre arbeid på bygg eller anlegg, plikter etter krav fra skattemyndighetene å gi opplysninger om hvem som har levert materialer mv. og hvem som for egen regning har medvirket til arbeidet. Det skal gis opplysninger om varelevering og -kjøp, tjenester, vederlag og andre forhold som knytter seg til det enkelte mellomværendet og oppgjøret for dette.
- b) Enhver skyldner eller fordringshaver plikter etter krav fra skattemyndighetene å gi opplysninger om tilgodehavende og gjeld som navngitt person, bo, selskap eller innretning har, og om renter, provisjoner mv. som knytter seg til fordringen eller gjelden.
- c) Den som ved leie eller på annen måte stiller fast eiendom helt eller delvis til rådighet for noen, eller bestyrer forretninger for noen, plikter etter krav fra skattemyndighetene å gi de opplysninger om forholdet som har betydning for spørsmålet om vedkommende er skattepliktig til kommunen og for omfanget av skatteplikten.
- d) Den som har utbetalt eller ytet lønn eller annen godtgjøring for arbeid, plikter etter krav

fra skattemyndighetene å gi opplysninger om alt som i siste skatteleggingsperiode er ytet til den enkelte mottaker.

- e) Oppdragsgiver plikter etter krav fra skattemyndighetene å gi opplysninger om de mellommenn vedkommende har gitt oppdrag, og om størrelsen på vederlag som omfattes av oppdraget gjennom et nærmere angitt tidsrom.

(5) Skattemyndighetene kan kreve at tredjepart dokumenterer opplysningene ved for eksempel å gi innsyn i, legge fram, sammenstille, utlevere eller sende inn regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, elektroniske programmer og programsystemer.

1 Jf. § 14-1.

2 Se kap. 2.

§ 10-3. Kontrollopplysninger ved skifte av dødsbo

Utstedes det proklama¹ ved skifte av dødsbo, plikter² loddeier, tingrettsdommer, testamentsfullbyrder og andre som yter hjelp ved skifteoppjøret, etter krav fra skattemyndighetene³ å gi opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om boet skylder skatt.

1 Jf. lov 21 feb 1930 kap. 12.

2 Jf. § 14-1.

3 Se kap. 2.

§ 10-4. ¹ Kontroll hos den opplysningspliktige

(1) Skattemyndighetene kan foreta kontroll hos den som plikter å gi opplysninger etter denne loven.² De opplysningspliktige plikter likevel ikke å gi adgang til kontroll i deres private hjem, med mindre næringsvirksomhet utøves fra den næringsdrivendes private hjem.

(2) Ved kontroll som nevnt i første ledd, skal den opplysningspliktige gi opplysninger som vedkommende plikter å gi ved kontroll etter §§ 10-1 til 10-3. Den opplysningspliktige skal videre gi skattemyndighetene adgang til befaring, besiktigelse, gjennomsyn av arkiver, opptelling av eiendeler, taksering mv. av fast eiendom, anlegg, innretninger, transportmidler mv. Ved kontroll av særavgiftspliktige varer kan myndighetene kreve vareprøver avgitt uten vederlag. Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan skattemyndighetene kopiere til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos skattemyndighetene.

(3) Den opplysningspliktige eller en fullmektig skal, når skattemyndighetene krever det, være til stede ved kontroll som nevnt i første ledd, og yte nødvendig veiledning og bistand.

(4) Departementet kan samtykke i at representant for skattemyndighetene i en annen stat kan være til stede ved kontroll som nevnt i første ledd, når det på gjensidig grunnlag er inngått overenskomst om dette med vedkommende stat.

1 Jf. § 10-11, § 14-7 og § 14-13.

2 Jf. kap. 7, 8 og 10.

§ 10-5. Kontrollopplysninger fra offentlige myndigheter

- (1) Offentlige myndigheter, innretninger mv. og tjenestemenn plikter¹ etter krav fra skattemyndighetene² å gi de opplysninger som de er blitt kjent med i sitt arbeid, og skal i nødvendig utstrekning gi utskrift av protokoll, kopi av dokumenter mv.
- (2) Uten hinder av taushetsplikt som de ellers har, skal
- a) myndigheter som fastsetter eller innkrever skatt, toll eller avgifter, eller som utbetaler erstatninger, tilskudd, bidrag, trygder, stønader mv., etter krav fra skattemyndighetene gi opplysninger om de fastsatte, innkrevde eller utbetalte beløp, om grunnlaget for dem og om gjeld, beløp til gode og renter
 - b) myndigheter som er tillagt kontrollerende funksjoner etter verdipapirhandelloven,³ etter krav fra skattemyndighetene gi opplysninger som de er blitt kjent med under dette arbeidet, såfremt opplysningene er gitt kontrollorganet i medhold av lovbestemt opplysningsplikt
 - c) myndigheter som er tillagt kontrollerende funksjoner etter eiendomsmeglingsloven,⁴ etter krav fra skattemyndighetene gi opplysninger som de er blitt kjent med under dette arbeidet
 - d) konfliktrådene etter krav fra skattemyndighetene gi opplysninger om innholdet i avtale inngått under megling i konfliktråd, jf. konfliktrådsloven⁵
 - e) andre skattemyndigheter, politiet og Mattilsynet⁶ gi opplysninger som er av betydning for skattemyndighetenes vurdering av om vilkårene for registrering av produsent eller importør av alkoholholdig drikk og teknisk etanol etter bestemmelser gitt i eller i medhold av særavgiftsloven,⁷ er oppfylt
 - f) utlendingsmyndighetene⁸ etter krav fra skattemyndighetene gi opplysninger om oppholds- og arbeidstillatelse i Norge for utenlandske artister
 - g) politiet etter krav fra skattemyndighetene gi opplysninger om utenlandske artister som tar engasjement i politidistriktet, samt arrangørens navn og adresse
 - h) tollmyndighetene⁹ gi opplysninger om vareførselen til og fra landet av betydning for skattemyndighetenes fastsetting av skatt ved innførsel.

1 Jf. § 14-1.

2 Se kap. 2.

3 Lov 29 juni 2007 nr. 75 jf. lov 7 des 1956 nr. 1.

4 Lov 29 juni 2007 nr. 73 kap. 8, jf. lov 7 des 1956 nr. 1.

5 Lov 20 juni 2014 nr. 49.

6 Jf. lov 19 des 2003 nr. 124.

7 Lov 19 mai 1933 nr. 11.

8 Jf. lov 15 mai 2008 nr. 35.

9 Jf. lov 21 des 2007 nr. 119.

0 Endre ved lov 9 des 2016 nr. 88 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 10-6. *Kontrollopplysninger fra tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste*

Når særlige hensyn gjør det nødvendig, og det foreligger mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan Skattedirektoratet¹ eller den direktoratet gir fullmakt pålegge² tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett

eller -tjeneste³ å gi opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger samt elektronisk kommunikasjonsadresse.

1 Se § 2-1.

2 Jf. § 14-1.

3 Jf. lov 4 juli 2003 nr. 83.

(§ 10-7)

§ 10-8. ¹ Kontroll av motorvogner

(1) Skattemyndighetene,² tollmyndighetene, Statens vegvesen og politiet kan når som helst uten varsel kontrollere motorvogner for å påse at bestemmelsene om årsavgift for motorvogn, vektårsavgift og engangsavgift og bestemmelsene om bruk av avgiftsfri biodiesel og merket mineralolje blir overholdt.

(2) Ved kontroll plikter føreren å

- a) stanse straks og ellers forholde seg som det blir anvist ved tegn eller skilt
- b) oppholde seg ved motorvognen til kontrollen er avsluttet eller til det er gitt tillatelse til å forlate stedet
- c) vise fram offentlige dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen, og gi opplysninger som kontrollmyndigheten mener har betydning for avgiftskontrollen
- d) kjøre til anvist veie- eller kontrollplass.

(3) Skattemyndighetene kan kreve at skattepliktig framstiller kjøretøy hos regionvegkontoret for kontroll av kjøretøyets registreringsforhold av hensyn til om riktig avgift er fastsatt.

1 Jf. § 14-7.

2 Se kap. 2.

(§ 10-9)

§ 10-10. Hvem pliktene påhviler i selskap mv.

I enkeltpersonforetak påhviler pliktene etter dette kapitlet innehaveren. I selskap, samvirkeforetak,¹ forening, institusjon eller innretning påhviler pliktene den daglige lederen av virksomheten, eller styrelederen dersom virksomheten ikke har daglig leder. For person bosatt i utlandet eller selskap eller innretning hjemmehørende i utlandet påhviler pliktene personens, selskapets eller innretningens norske representant.

1 Jf. lov 29 juni 2007 nr. 81.

§ 10-11. Framgangsmåten ved kontroll

(1) Den skattepliktige¹ og andre opplysningspliktige skal gis rimelig varsel og ha rett til å være til stede og å uttale seg ved kontroll i medhold av § 10-4. Dette gjelder bare når det kan gjennomføres uten at formålet med kontrollen settes i fare.

(2) Ved kontroll i medhold av § 10-4 skal det utarbeides rapport. Rapportens omfang og innhold skal tilpasses den kontrollen som er foretatt. Rapporten skal sendes den

opplysningspliktige, med unntak av opplysninger om andre opplysningspliktige. Ved andre kontroller tilpasses kravet til dokumentasjon den kontrollen som er foretatt.

1 Se § 1-2, b.

§ 10-12. *Politiets bistandsplikt*

Politiet skal på anmodning fra skattemyndighetene yte bistand ved kontroll etter dette kapitlet. Politiet kan kreve opplysninger og utlevering av materiale som nevnt i § 10-4.

§ 10-13. *Klage*

(1) Den som får pålegg om å gi opplysninger eller medvirke til kontroll etter dette kapitlet, kan påklage pålegget med den begrunnelse at det ikke foreligger plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget. Skattemyndighetene skal opplyse om klageadgangen i forbindelse med pålegget.

(2) Klage, som kan være muntlig, må framsettes innen en uke.

(3) Organet som har gitt pålegget, skal enten omgjøre det eller snarest mulig legge klagen fram for nærmeste overordnede organ til avgjørelse.

(4) Pålegget skal etterkommes selv om klagen ikke er avgjort, med mindre den som ga pålegget gir utsetting. Utsetting bør gis når klagen reiser rimelig tvil om lovligheten av pålegget. Utsetting skal gis hvis pålegget gjelder framlegging av dokumenter, når disse blir forsegleet og deponert etter regler gitt i forskrift.

§ 10-14. *Forskrifter*

Departementet kan gi forskrift om framgangsmåten ved kontroll etter dette kapitlet, herunder om hvordan opplysninger skal gis, krav til legitimasjon, varsel og informasjon til den som kontrolleres, tilgang til elektronisk arkiv, kopiering av elektronisk informasjon, krav til rapport, tilbakelevering av dokumenter, sletting av informasjon og om klage over pålegg.

(kapittel 11)

Kapittel 12 Endring uten klage

§ 12-1. *Endring av skattefastsetting mv.*

(1) Skattemyndighetene som nevnt i § 2-7, kan endre enhver skattefastsetting¹ når fastsettingen er uriktig. Reglene får tilsvarende anvendelse dersom det ikke foreligger noen skattefastsetting etter kapittel 9.²

(2) Før fastsettingen tas opp til endring etter første ledd, skal skattemyndighetene vurdere om det er grunn til det under hensyn til blant annet den skattepliktiges forhold, den tid som er gått, spørsmålets betydning og sakens opplysning.³

(3)⁴ Skattemyndighetene skal ta opp skattefastsettingen til endring når

- a) endringen følger av, eller forutsettes i, utfallet av et søksmål
- b) skattelovgivningen foreskriver endring av fastsettingen som følge av omstendigheter som inntreffer etter fastsettingen eller

c) endringen følger av en avtale som nevnt i dobbeltbeskatningsavtaleloven.⁵

(4) Skattemyndighetene kan endre beregningen av formue og inntekt fra selskap som skal levere selskapsmelding som nevnt i § 8-9.

1 Jf. kap. 9.

2 Jf. § 12-4 (2).

3 Sml. § 13-4 (3).

4 Jf. § 2-9 (2).

5 Lov 28 juli 1949 nr. 15.

§ 12-2. Skjønnsfastsetting

(1) Skattemyndighetene¹ kan fastsette det faktiske grunnlaget for skattefastsettingen ved skjønn når det ikke foreligger noen fastsetting etter kapittel 9 eller leverte meldinger ikke gir et forsvarlig grunnlag å bygge fastsettingen på.

(2) Skjønnen skal settes til det som framstår som riktig ut fra opplysningene i saken.

1 Se kap. 2.

(§§ 12-3 – 12-4)

§ 12-5. Fastsetting for flere skattleggingsperioder under ett

For skattepliktig¹ som har skattleggingsperiode på seks måneder eller kortere, kan fastsetting etter § 12-1 foretas samlet, men ikke for et lengre tidsrom enn ett år. Retting av konkrete poster i en skattefastsetting må knyttes til bestemte skattleggingsperioder.

1 Se § 1-2, b.

§ 12-6. ¹ Frister for endring av skattefastsetting mv.²

(1) Fristen for å ta opp saker til endring etter §§ 12-1, 12-3 og 12-4 er fem år etter utgangen av skattleggingsperioden.³ For skatter som ikke fastsettes for en bestemt tidsperiode, gjelder fristen fra utgangen av det kalenderåret da den ordinære fristen for å gjennomføre fastsetting etter kapittel 9, løp ut. Fastsetting av merverdiavgiftskompensasjon kan ikke tas opp til endring til gunst for den skattepliktige etter utløpet av fristene som nevnt i merverdiavgiftskompensasjonsloven⁴ § 10.

(2) Fristen er ti år dersom den skattepliktige ilegges skjerpet tilleggsskatt⁵ eller anmeldes for brudd på straffebestemmelsene i straffeloven⁶ §§ 378 til 380. Vedtak om endring som er truffet i medhold av tiårsfristen, bortfaller dersom vedtaket om skjerpet tilleggsskatt oppheves eller anmeldelsen ikke leder til straffereaksjon for brudd på de nevnte bestemmelsene. Fristen er ti år også i saker hvor det ikke ilegges tilleggsskatt fordi vilkårene i § 14-4 bokstav d er oppfylt.

(3) Etter den skattepliktiges død kan sak om endring innenfor fristene i første og annet ledd, tas opp senest to år etter dødsfallet. Toårsfristen gjelder ikke så lenge boet verken er overtatt av selvskiftende arvinger eller er endelig oppgjort uten slik overtaking.

(4) Med mindre det foreligger nye opplysninger i saken, må sak om endring av skattegrunnlaget i vedtak etter §§ 12-1, 12-3 og 12-4 tas opp senest fire måneder etter

vedtakstidspunktet dersom endringen er til ugunst for den skattepliktige. Saken må uansett tas opp innenfor fristene i første til tredje ledd.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Jf. § 13-9.

2 Jf. § 16-2 (1).

3 Jf. sktl. § 14-1 og § 14-3 (3).

4 Lov 12 des 2003 nr. 108.

5 Jf. § 14-6.

6 Lov 20 mai 2005 nr. 28.

§ 12-7. Utsatt friststart

Når skattelovgivningen foreskriver endring av skattefastsettingen som følge av omstendigheter som inntreffer etter fastsettingen, regnes fristene etter § 12-6 fra utgangen av det kalenderåret da vilkårene for å foreta endringen ble oppfylt.

§ 12-8. Unntak fra fristene for å ta opp skattefastsetting mv. til endring

Fristene i § 12-6 er ikke til hinder for at skattefastsettingen tas opp til endring

- a) når endringen følger av, eller forutsettes i, utfallet av et søksmål
- b) som følge av uttalelse fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, i sak der den skattepliktige er part
- c) når det er klart at vanskelige livsforhold hos den skattepliktige har ført til uriktig fastsetting.

(§§ 12-9 – 12-10)

§ 12-11. Endring uten klage av andre enkeltvedtak enn vedtak om skattefastsetting

(1) Andre enkeltvedtak¹ enn vedtak om skattefastsetting² kan endres av det organet som har truffet vedtaket, uten at det er påklaget dersom

- a) endringen ikke er til skade for noen vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser
- b) underretning om vedtaket ikke er kommet fram til vedkommende, og vedtaket heller ikke er offentlig kunngjort eller
- c) vedtaket må anses ugyldig.

(2) Foreligger vilkårene etter første ledd, kan vedtaket endres også av klageinstansen eller av annet overordnet organ.

(3) Dersom hensynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det, kan klageinstans eller overordnet myndighet endre underordnet organs vedtak til skade for den vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser, selv om vilkårene etter første ledd bokstav b eller c ikke er oppfylt. Melding om at vedtaket vil bli overprøvd, må i så fall sendes vedkommende innen tre uker etter at det ble sendt melding om vedtaket, og melding om at vedtaket er omgjort må sendes vedkommende innen tre måneder etter samme tidspunkt. Gjelder det overprøving av vedtak i klagesak, må melding om at vedtaket er omgjort likevel sendes vedkommende innen tre uker.

(4) De begrensningene i adgangen til å endre et vedtak uten at det er påklaget som er forutsatt ellers i denne bestemmelsen, gjelder ikke når endringsadgangen følger av annen lov, av vedtaket selv eller av alminnelige forvaltningsrettslige regler.

1 Se § 1-2, d.

2 Jf. kap. 9.

(kapittel 13)

Kapittel 14 Administrative reaksjoner og straff

§ 14-1. ¹ Tvangsmulkt

(1) For å fremtvinge levering av pliktige opplysninger kan skattemyndighetene ilegge den som har plikt til å gi opplysninger etter kapittel 7 og 8 eller forespurte opplysninger etter §§ 10-1, 10-2, 10-3, 10-5, 10-6 og 10-7, en daglig løpende tvangsmulkt når opplysningene ikke gis innen de fastsatte frister. Det samme gjelder når det er åpenbare feil ved de opplysninger som gis. Tvangsmulkt kan også ilegges den som ikke retter seg etter pålegg om bokføring etter § 11-1 innen den fastsatte fristen.

(2) Samlet tvangsmulkt etter første ledd første og annet punktum kan ikke overstige 50 ganger rettsgebyret, jf. rettsgebyrloven² § 1 annet ledd. Samlet tvangsmulkt etter første ledd tredje punktum kan ikke overstige en million kroner.

(3) Skattemyndighetene kan i særlige tilfeller redusere eller frafalle påløpt mulkt.

(4) Tvangsmulkt påløper ikke dersom oppfyllelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige.

(5) Departementet kan gi forskrift om når pliktige opplysninger anses å ikke være gitt og om nivået på og utmåling av tvangsmulkten.

1 Jf. § 14-5 (5).

2 Lov 17 des 1982 nr. 86.

§ 14-2. Saksbehandlingsregler ved ileggelse av tvangsmulkt

(1) Ved vedtak om tvangsmulkt kan forhåndsvarsel etter § 5-6 unnlates. I melding om vedtak om tvangsmulkt, jf. § 5-8, skal skattemyndighetene opplyse om hvilke plikter som nevnt i § 14-1 første ledd som ikke anses å være oppfylt, frist for når tvangsmulkten begynner å løpe og størrelsen på tvangsmulkten.

(2) Tvangsmulkten tilfaller statskassen.

§ 14-3. Tilleggsskatt¹

(1) Tilleggsskatt ilegges skattepliktig² og trekkpliktig som nevnt i § 8-8 første og annet ledd, som gir uriktig eller ufullstendig opplysning til skattemyndighetene eller unnlater å gi pliktig opplysning, når opplysningssvikten kan føre til skattemessige fordeler. Som unnlatt levering av pliktig opplysning regnes levering etter at skattemyndighetene har truffet vedtak om skattegrunnlaget og beregnet skatt.

(2) Tilleggsskatt ilegges ikke når skattepliktiges eller trekkpliktiges forhold må anses unnskyldelig.

(3) Tilleggsskatt kan fastsettes samtidig med den skatten den skal beregnes av, eller ved en senere særskilt fastsetting. Fristene i §§ 12-6 til 12-8 gjelder tilsvarende.

1 Jf. § 16-2 (2).

2 Se § 1-2, b.

§ 14-4. ¹ Unntak fra tilleggsskatt

Tilleggsskatt fastsettes ikke

- a) av riktige og fullstendige opplysninger som er forhåndsutfylt i skattemeldingen
- b) når de uriktige eller ufullstendige opplysningene skyldes åpenbare regne- eller skrivefeil
- c) når selger unnlater å beregne merverdiavgift av ordinær bokført omsetning, og det godtgjøres at kjøper har full fradragrett,² eller kjøper ville hatt rett til kompensasjon for merverdiavgiften etter merverdiavgiftskompensasjonsloven³
- d) når den skattepliktige frivillig retter eller utfyller opplysninger som er gitt eller lagt til grunn tidligere, slik at det kan fastsettes riktig skatt. Dette gjelder ikke hvis rettingen kan anses framkalt ved kontrolltiltak som er eller vil bli satt i verk, eller ved opplysninger som skattemyndighetene har fått fra andre. Tidligere ilagt tilleggsskatt faller ikke bort.
- e) når tilleggsskatten for det enkelte forholdet vil bli under 1 000 kroner eller
- f) når den skattepliktige er død.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Jf. § 14-6 (1) tredje punktum.

2 Jf. lov 19 juni 2009 nr. 58 kap. 8.

3 Lov 12 des 2003 nr. 108.

§ 14-5. Satser og beregningsgrunnlag for tilleggsskatt

(1) Tilleggsskatt beregnes med 20 prosent av den skattemessige fordelten som er eller kunne ha vært oppnådd. Satsen skal være ti prosent når de uriktige eller ufullstendige opplysningene gjelder opplysninger som også er gitt av arbeidsgiver eller andre etter kapittel 7, og opplysninger som selskapet har gitt etter § 8-9 for deltakere som skattlegges etter skatteloven §§ 10-40 til 10-48.

(2) Formues- og inntektstillegg som gir grunn for å anvende tilleggsskatt, anses å utgjøre den øverste delen av den skattepliktiges formue og inntekt.

(3) Har den skattepliktige et skattemessig underskudd,¹ beregnes tilleggsskatten av den skatten som ville blitt fastsatt på grunnlag av den unndratte formuen eller inntekten. Det samme gjelder når den fastsatte skatten er lavere enn den skatten som ville blitt fastsatt på grunnlag av den unndratte formuen eller inntekten.

(4) Ved tidfestingsfeil² beregnes tilleggsskatten av nettofordelen ved den utsatte fastsettingen. Tidfestingsfeil foreligger i denne sammenheng når

- a) de uriktige eller ufullstendige opplysningene har ført til en skattebesparelse som uten at det er nødvendig med nye opplysninger fra den skattepliktige, ville ha ført til en tilsvarende skattebyrde i senere perioder

- b) den skattepliktige selv har oppgitt skattegrunnlaget i senere perioder, eller unnlatt å fradragføre kostnaden i senere perioder, før skattemyndighetene har tatt opp forholdet
- c) skattemyndighetene har tatt opp forholdet, men den skattepliktige sannsynliggjør at grunnlaget uansett ville blitt tatt med eller kostnaden unnlatt fradragført i senere perioder.

(5) Ilagt tvangsmulkt etter § 14-1 første ledd første og annet punktum skal komme til fradrag i beregnet tilleggsskatt for unnlatt levering etter § 14-3 første ledd annet punktum.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Jf. sktl. § 6-3.

2 Jf. sktl. kap. 14.

§ 14-6. Skjerpet tilleggsskatt¹

(1) Skjerpet tilleggsskatt ilegges skattepliktig² og trekkpliktig som nevnt i § 8-8 første og annet ledd, som forsettlig eller grovt uaktsomt gir skattemyndighetene uriktig eller ufullstendig opplysning, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når vedkommende forstår eller bør forstå at det kan føre til skattemessige fordeler. Skjerpet tilleggsskatt kan bare ilegges i tillegg til tilleggsskatt etter § 14-3. Bestemmelsen i § 14-4 gjelder tilsvarende.

(2) Skjerpet tilleggsskatt kan fastsettes i et eget vedtak samtidig med eller etter fastsetting av tilleggsskatt etter § 14-3. Bestemmelsen i § 14-3 tredje ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

(3) Skjerpet tilleggsskatt beregnes med 20 eller 40 prosent av den skatten som er eller kunne vært unndratt. § 14-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

(4) Skal skattepliktig for samme år svare skjerpet tilleggsskatt etter forskjellige satser, fordeles den skatten som skjerpet tilleggsskatt skal beregnes av, forholdsmessig etter størrelsen på den formuen eller inntekten som de ulike satsene skal anvendes på.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Jf. § 16-2 (2).

2 Se § 1-2, b.

§ 14-7. Overtredelsesgebyr

(1) Skattemyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr overfor

- a) tredjeparter som ikke oppfyller sine opplysningsplikter etter kapittel 7
- b) den som ikke medvirker til kontroll etter § 10-4
- c) den som ikke oppfyller sine plikter til å føre og oppbevare personalliste gitt i medhold av bokføringsloven.¹

(2) Overtredelsesgebyr ilegges ikke tredjepart som er ilagt tvangsmulkt² for den samme opplysningssvikten.

(3) Overtredelsesgebyr etter første ledd bokstav a og c skal utgjøre ti rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven³ § 1 annet ledd. Ved gjentatt overtredelse innen tolv måneder fra illeggelse av overtredelsesgebyr skal gebyret utgjøre 20 rettsgebyr. Et tilleggsgebyr på inntil to rettsgebyr kan ilegges for hver person, selskap eller lignende som det ikke er levert opplysninger om,

og hver person som ikke er registrert i samsvar med bestemmelsene om føring av personalliste.

(4) Overtredelsesgebyr etter første ledd bokstav b kan utgjøre inntil 50 rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.

(5) Overtredelsesgebyr ilegges ikke dersom oppfyllelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige.

(6) Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen.

(7) Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for beregning og om utmåling av overtredelsesgebyr.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120. Endres ved lov 20 des 2016 nr. 120 (ikr 1 jan 2019).

1 Lov 19 nov 2004 nr. 73.

2 Jf. § 14-1.

3 Lov 17 des 1982 nr. 86.

§ 14-8. Varsel

I varsel etter § 5-6 om tilleggsrett og overtredelsesgebyr skal fristen for å uttale seg være minst tre uker. Varsel etter § 5-6 kan unnlates når overtredelsesgebyr ilegges på stedet.

§ 14-9. Veiledning om taushetsrett mv.

I sak om tilleggsrett eller overtredelsesgebyr skal skattemyndighetene, så langt det er nødvendig for at en part kan ivareta sine interesser i saken, veilede skattepliktig og tredjepart om rekkevidden av retten til ikke å svare på spørsmål eller utlevere dokumenter eller gjenstander når svaret eller utleveringen kan utsette vedkommende for tilleggsrett, overtredelsesgebyr eller straff.

§ 14-10. Utsatt iverksetting av vedtak om sanksjon¹

(1) Vedtak om tilleggsrett og overtredelsesgebyr skal ikke iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

(2) Dersom skattepliktig eller tredjepart akter å prøve vedtakets gyldighet for domstolene, skal vedtaket etter anmodning ikke iverksettes før etter utløpet av søksmålsfristen eller endelig rettsavgjørelse foreligger.

1 Jf. lov 17 juni 2005 nr. 67.

§ 14-11. Domstolenes kompetanse ved prøving av vedtak om administrative sanksjoner

Ved prøving av vedtak om tilleggsrett og overtredelsesgebyr kan retten prøve alle sider av saken.

§ 14-12. ¹ Straff for tredjeparts opplysningssvikt mv.

(1) Med bot eller fengsel inntil to år straffes opplysningspliktig tredjepart² som gir uriktig eller ufullstendig opplysning til skattemyndighetene, eller unnlater å gi pliktig opplysning.

(2) Med bot eller fengsel inntil ett år straffes den som grovt uaktsomt overtrer gjerningsbeskrivelsen i første ledd.

1 Sml. strl. 2005 § 378 til § 381.

2 Jf. kap. 7.

§ 14-13. Straff for unnlatt medvirkning til kontroll

Med bot eller fengsel inntil to år straffes den som unnlater å medvirke til kontroll etter § 10-4.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

Kapittel 15 Søksmål mv.

§ 15-1. Søksmål fra skattepliktige mv.

(1) Den som har klageadgang¹ over en avgjørelse skattemyndighetene² har truffet etter denne loven, kan reise søksmål om prøving av avgjørelsen. Den kan også reise søksmål om prøving av avgjørelsen i klagesaken.

(2) Hvem som har adgang til å gå til søksmål om prøving av andre avgjørelser enn avgjørelser etter første ledd første punktum, følger av reglene i tvisteloven § 1-3.

1 Jf. § 13-1 og § 13-2.

2 Jf. kap. 2.

(§ 15-2)

§ 15-3. Partsstilling

(1) Ved søksmål til prøving av avgjørelser etter denne loven utøves statens partsstilling av den skattemyndigheten som har truffet avgjørelsen. Er avgjørelsen truffet av en nemnd, utøves partsstillingen av skattekontoret.

(2) Departementet kan i enkeltsak eller i grupper av saker overta utøvelsen av partsstillingen eller overføre den til annen skattemyndighet.

(3) Søksmål om nemndsvedtak etter § 15-2 første ledd skal rettes mot nemnda ved lederen.

§ 15-4. Søksmålsfrist

(1) Søksmål som gjelder enkeltvedtak¹ om skattefastsetting,² må reises innen seks måneder etter at vedtaket ble sendt den skattepliktige.³ Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14.

(2) Søksmålsfristen avbrytes dersom det omtvistede spørsmålet klages inn for Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Ny søksmålsfrist på seks måneder løper fra ombudsmannens melding om avsluttet behandling er kommet fram til den skattepliktige, eller fra den skattepliktige blir varslet om myndighetenes svar på ombudsmannens anmodning om fornyet behandling. Søksmålsfristen etter første ledd avbrytes likevel ikke dersom klagen ikke fører til realitetsavgjørelse hos ombudsmannen og dette skyldes forsettlig forhold fra den skattepliktiges side.

(3) Hvor lenge det er adgang til å gå til søksmål om prøving av andre avgjørelser enn vedtak etter første ledd, følger av reglene i tvisteloven § 1-3.

1 Se § 1-2, d.

2 Jf. kap. 9.

3 Jf. § 9-3 (1) og § 15-5 (2) annet punktum.

§ 15-5. Adgang til å stille vilkår for å reise søksmål

(1) Det forvaltningsorganet som har truffet enkeltvedtak¹ i medhold av denne loven, kan bestemme at søksmål om gyldigheten av vedtaket ikke skal kunne reises uten at adgangen til å klage over vedtaket er benyttet, og at klagen er avgjort av den høyeste klageinstansen som står åpen.

(2) Søksmål skal i alle tilfeller kunne reises når det har gått ett år fra klage første gang ble framsatt, og det ikke skyldes forsømmelse fra klagerens side at klageinstansens avgjørelse ikke foreligger. Forutsatt at klagen ble fremmet innen klagefristen,² utløper søksmålsfristen etter § 15-4 ikke før klageinstansen har truffet avgjørelse i saken.

1 Se § 1-2, d.

2 Jf. § 3-4.

§ 15-6. Fastsetting etter avsagt dom mv.

(1) Når domstolen kommer til at den skattepliktige bare skal betale en del av den fastsatte skatten, eller bare skal ha tilbake en del av et tilbakebetalingskrav, og det ikke foreligger tilstrekkelige opplysninger til å fastslå det riktige beløpet, skal det i domsslutningen angis hvordan ny fastsetting skal utføres.

(2) Kommer domstolen til at myndighetenes avgjørelse i sak om fastsetting ikke kan opprettholdes på grunn av formelle mangler, skal avgjørelsen henvises til ny behandling hos vedkommende skattemyndighet.

(3) Endelig rettsavgjørelse og forlik er bindende for alle skattekreditorer.

(§ 15-7)

Kapittel 16 Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover

§ 16-1. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid¹ Kongen bestemmer.

Fra samme tidspunkt oppheves lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven).

1 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531.

§ 16-2. Overgangsbestemmelser

(1) § 12-6 gjelder for skattefastsettinger som tas opp til endring etter tidspunktet for lovens ikrafttredelse. Skattemyndighetene kan likevel ikke endre fastsettinger for skatteleggingsperiodene 2012 til 2014 til ugunst for den skattepliktige dersom det ikke ville ha vært adgang til å endre fastsettingen etter fristreglene i ligningsloven.

(2) §§ 14-3 til 14-7 får virkning for saker som er tatt opp ved varsel om tilleggsskatt eller overtredelsesgebyr etter tidspunktet for lovens ikrafttredelse. For saker om tilleggsskatt og overtredelsesgebyr med varsel før tidspunktet for lovens ikrafttredelse gjelder de tidligere reglene. Det samme gjelder i saker der opplysningssvikten er begått før tidspunktet for lovens ikrafttredelse, for så vidt samlet tilleggsskatt eller overtredelsesgebyr hadde blitt høyere etter de nye reglene.

(3) Departementet kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

(§ 16-3)

Utdrag av forskrift 23. november 2016 nr. 1360 til skatteforvaltningsloven (skatteforvaltningsforskriften)

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Forskriften inneholder bestemmelser til utfylling og gjennomføring mv. av skatteforvaltningsloven.

Kapittel 2. Skattemyndigheter

(§§ 2-8 – 2-13-2)

§ 2-13-3. Garantikassen for fiskeres myndighet i saker om refusjon etter særavgiftsforskriften kapittel 4-2

- (1) Garantikassen for fiskere fatter vedtak om refusjon etter særavgiftsforskriften kapittel 4-2.
- (2) Klage over Garantikassens vedtak skal sendes Garantikassen.
- (3) Klageinstans ved klage over Garantikassens vedtak er Skattedirektoratet.

(§ 2-13-4)

§ 2-13-5. Tollregionens myndighet i saker om merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel

- (1) Tollregionen kan, for skattepliktige som skal levere skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-3 tredje ledd eller § 8-4 femte ledd, endre den skattepliktiges fastsetting av merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel, når denne er uriktig. Tilsvarende gjelder dersom det ikke foreligger en skattefastsetting.
- (2) Skattedirektoratet bestemmer hvilken myndighet tollregionen skal ha når skattepliktige som nevnt i første ledd leverer endringsmelding etter skatteforvaltningsloven § 9-4 med endring av opplysninger i tidligere levert skattemelding.
- (3) Klage over tollregionens vedtak om fastsetting av merverdiavgift og særavgifter skal sendes skattekontoret.
- (4) Klageinstans ved klage over tollregionens vedtak om fastsetting av merverdiavgift og særavgifter er henholdsvis Skatteklagenemnda og Skattedirektoratet.
- (5) Ved søksmål til prøving av avgjørelser truffet etter første og annet ledd utøves statens partsstilling av skattekontoret.
- (6) Tollregionen kan kreve sikkerhetsstillelse etter merverdiavgiftsloven § 7-2 annet ledd.

(kapittel 5 – 7)

Kapittel 8. Opplysningsplikt for skattepliktige, trekkpliktige mv.

§ 8-1. Alminnelig opplysningsplikt

§ 8-1-1. Innholdet i skattemeldinger mv.

Opplysninger om grunnlaget for fastsetting av skatt skal spesifiseres slik dette blir krevd i skattemeldinger mv.

(§ 8-1-2)

§ 8-1-3. Leveringssted for skattemeldinger mv. på papir

Skattemeldinger mv. på papir skal leveres til den mottaksadresse som Skattedirektoratet bestemmer.

(§§ 8-2 – 8-3)

§ 8-4. Skattemelding for særavgifter

§ 8-4-1. Skattleggingsperiode

- (1) Skattleggingsperioden for avgift på elektrisk kraft og NO_x -avgift er kvartalsvis.
- (2) Skattleggingsperioden for andre særavgifter er en kalendermåned.

§ 8-4-2. Leveringsfrist

- (1) Leveringsfrist for skattemeldingen er den 18. i måneden etter skattleggingsperioden.
- (2) Leveringsfrist for skattemelding for avgift på elektrisk kraft er en måned og 18 dager etter utløpet av den skattleggingsperioden faktura er sendt eller levering eller uttak uten faktura er foretatt.
- (3) Leveringsfrist for skattemelding for avgift på utslipp av NO_x er den 18. i måneden etter utløpet av den skattleggingsperioden utslippet fant sted.
- (4) Skattekontoret kan fastsette en kortere frist for skattemeldingen dersom det er opplysninger om virksomhetens forhold som gjør det sannsynlig at avgiftsbetalingen ikke vil skje rettidig.
- (5) Dersom vilkårene for fritak ikke lenger oppfylles, jf. skatteforvaltningsloven § 8-4 fjerde ledd, skal bruker levere skattemelding straks.
- (6) For skattemelding som nevnt i skatteforvaltningsloven § 8-4 femte ledd gjelder leveringsfristene for tolldeklarasjonen gitt i eller i medhold av tolloven kapittel 4.

(§§ 8-5 – 8-12)

§ 8-13. Melding om registrering for merverdiavgift og særavgifter

0 Endret ved forskrift 21 des 2016 nr. 1797 (i kraft 1 jan 2017, tidligere § 8-12).

(§ 8-13-1)

§ 8-13-2. Leveringsfrist for registreringsmelding for særavgifter

(1) Melding om registrering for særavgifter skal sendes senest en måned før produksjonen eller innførselen starter.

(2) Melding med opplysninger om og dokumentasjon for endringer i tidligere gitte opplysninger eller at virksomheten ikke lenger oppfyller vilkårene for å være registrert skal sendes straks. Slik melding skal også sendes når virksomheten stanser i over tre måneder.

0 Endret ved forskrift 21 des 2016 nr. 1797 (i kraft 1 jan 2017, tidligere § 8-12-2).

Kapittel 9. Fastsetting

§ 9-4. Skatte- og trekkpliktiges endring av fastsetting mv.

§ 9-4-1. Leveringsmåte og leveringssted

Bestemmelsene om leveringsmåte og leveringssted i kapittel 8 gis tilsvarende anvendelse for endringsmelding etter dette kapittel.

(§§ 9-4-2 – kapittel 13)

Kapittel 14. Administrative reaksjoner og straff

§ 14-1. Tvangsmulkt

§ 14-1-1. Utmåling av tvangsmulkt

(1) Tvangsmulkt for manglende oppfyllelse av opplysningsplikten etter

- a) skatteforvaltningsloven kapittel 7 utgjør to rettsgebyr per dag
- b) skatteforvaltningsloven kapittel 8 utgjør et halvt rettsgebyr per dag.

(2) Tvangsmulkt for den som ikke retter seg etter pålegg om bokføring etter skatteforvaltningsloven § 11-1 utgjør ett rettsgebyr per dag.

(3) I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men begrenset oppad til tre rettsgebyr per dag for tvangsmulkt etter første ledd og ti rettsgebyr per dag for tvangsmulkt etter annet ledd.

(4) Tvangsmulkt løper fra den dagen som fastsettes i vedtak om tvangsmulkt og løper frem til den opplysningspliktige har oppfylt sin opplysningsplikt.

Kapittel 16. Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre forskrifter

(§ 16-1)

§ 16-2. Overgangsbestemmelser

§ 16-2-1. Overgangsbestemmelser om søksmål

(1) Ved søksmål som gjelder ligningsavgjørelser etter ligningsloven utøves statens partsstilling av det skattekontoret som har truffet vedtaket i første instans. Søksmål til

prøving av en ligningsavgjørelse må reises innen seks måneder etter at skatteoppgjøret eller endringsvedtak ble sendt. I saker om kildeskatt på aksjeutbytte må søksmål reises innen 1. juli året etter ligningsåret, likevel slik at søksmål som gjelder endringsvedtak kan reises innen seks måneder etter at vedtaket ble sendt skattyteren. Når endringssak er gjennomført etter ligningsloven § 3-11 nr. 4, jf. § 8-3 nr. 5, regnes søksmålsfristen fra nytt skatteoppgjør ble sendt skattyteren. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven § 16-12 til § 16-14. Etter utløpet av denne fristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 femte ledd i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring. Når domstolen kommer til at den skattepliktige bare skal betale en del av den ilignede skatten, og det ikke foreligger tilstrekkelige opplysninger til å fastslå det riktige beløpet, skal det i domsslutningen angis hvordan ny fastsetting skal utføres. Kommer domstolen til at en ligningsavgjørelse ikke kan opprettholdes på grunn av formelle mangler, skal den henvise avgjørelsen til ny behandling av vedkommende skattemyndighet.

(2) Ved søksmål som gjelder skatt fastsatt etter petroleumsskatteloven § 6 nr. 1 utøves statens partsstilling av Oljeskattekontoret. Slikt søksmål kan bare reises mot avgjørelse i klagesak etter petroleumsskatteloven § 6 nr. 1 bokstav b. Klagenemnda kan i særlige tilfeller gjøre vedtak om at det likevel kan reises søksmål mot avgjørelse i Oljeskattekontoret etter petroleumsskatteloven § 6 nr. 1 bokstav a. Frist for søksmål er seks måneder fra det tidspunkt klagen er avgjort. Søksmål kan uten hinder av bestemmelsen i forrige punktum reises dersom klagen ikke er avgjort innen ett år etter utløpet av klagefristen.

(3) Ved søksmål som gjelder avgjørelser om merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven utøves statens partsstilling av det skattekontor som har truffet vedtaket i første instans. Søksmål til prøving av avgiftsoppgjør må reises innen seks måneder etter utløpet av terminen avgiftsoppgjøret gjelder eller etter at melding om vedtak ble sendt. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven § 16-12 til § 16-14. Etter utløpet av denne fristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 femte ledd i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring. Når domstolen i søksmål som gjelder rettigheter eller plikter etter merverdiavgiftsloven kommer til at noen bare skal betale en del av et omtvistet avgiftsbeløp eller bare skal ha tilbake en del av et tilbakebetalingskrav, og det ikke foreligger tilstrekkelige opplysninger til å fastslå det riktige beløpet, skal det i domsslutningen angis hvordan ny fastsetting skal utføres. Kommer domstolen til at et vedtak om grunnlaget for et merverdiavgiftskrav ikke kan opprettholdes på grunn av formelle mangler, skal den henvise vedtaket til ny behandling av vedkommende avgiftsmyndighet.

(4) Søksmål som gjelder avgjørelser truffet i medhold av særavgiftsloven, motorkjøretøy- og båtavgiftsloven eller merverdiavgiftskompensasjonsloven anlegges etter reglene i tvisteloven.

(5) Departementet kan gi instruks om utøvelsen av statens partsstilling generelt og i enkeltsaker. Departementet kan i enkeltsak eller i grupper av saker overta utøvelsen av partsstillingen eller overføre den til en annen skattemyndighet.

(§§ 16-2-2 – 16-2-3)

Utdrag av lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

(kapittel 1 – 8)

Kapittel 9. Betaling

§ 9-1. *Betalingsmåte*

(1) Skatte- og avgiftskrav¹ skal betales ved overføring av beløpet til innkreivingsmyndighetenes konto, med mindre innkreivingsmyndighetene² har akseptert betaling med kontanter.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om betalingsordningen for skatte- og avgiftskrav, herunder om finansinstitusjoners plikt til å avvise betalingsoppdrag med manglende opplysninger, og om adgang til å betale kontant til innkreivingsmyndighetene.

0 Endret ved lover 15 des 2006 nr. 85 (ikr. 15 des 2006 og ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 7 des 2007 nr. 1371), 24 juni 2011 nr. 27 (ikr. 1 juli 2011), 19 juni 2015 nr. 54 (ikr. 1 jan 2016), 20 des 2016 nr. 114 (ikr. 1 jan 2017).

1 Se § 1-1 (2).

2 Jf. kap. 2.

§ 9-2. *Tid og sted for betaling*

(1) Betaling av skatte- og avgiftskrav anses for å være skjedd når beløpet er kommet fram til rett innkreivingsmyndighet.¹ Ved betaling via bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet innkreivingsmyndighetenes bank. Ved overføring innen samme bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet mottakerens konto.

(2) En fastsatt betalingsfrist anses dessuten for å være avbrutt

- a) når betalerens oppdrag er mottatt av en bank.
- b) når innkreivingsmyndighetene mottar og aksepterer sjekk eller annet betalingsinstrument.
- c) når petroleumsskatt er godskrevet innkreivingsmyndighetens konto.

(3) Finansavtaleloven² § 39 tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for avbrudd av betalingsfrist etter annet ledd bokstav a og b.

0 Endret ved lov 20 des 2016 nr. 114 (ikr. 1 jan 2017).

1 Jf. kap. 2.

2 Lov 25 juni 1999 nr. 46.

(§ 9-3)

Kapittel 10. Forfall

§ 10-1. *Ubetinget betalingsplikt og forbud mot overdragelse av tilgodebeløp*

(1) Skatte- og avgiftskrav¹ skal betales ved forfall og med de beløp som opprinnelig er fastsatt, selv om fastsettingen er påklaget eller brakt inn for domstolene.

(2) Krav på tilbakebetaling av skatt og avgift kan ikke pantsettes eller overdras. ²
(3) Annet ledd gjelder ikke utbetalinger etter petroleumsskatteloven ³ § 3 bokstav c femte ledd. Retten til motregning går likevel foran rettigheter stiftet ved pantsettelse eller overdragelse.

⁰ Endret ved lov 15 des 2006 nr. 85.

¹ Jf. § 1-1 (2).

² Sml. lov 14 aug 1918 nr. 4 § 12.

³ Lov 13 juni 1975 nr. 35.

§ 10-2. Utsatt forfall

Utløper betalingsfristen på en lørdag, søndag eller helligdag eller lovfestet høytidsdag, ¹ utskytes fristen til nærmeste virkedag.

¹ Se lov 26 apr 1947 nr. 1.

(§§ 10-3 – 10-32)

§ 10-40. Innenlands særavgifter

(1) Innenlands særavgifter¹ forfaller til betaling samtidig med at avgiftsplikten oppstår. Dette gjelder likevel ikke:

- a) årsavgift for kjøretøyer som 1. januar er registrert i motorvognregistret, som forfaller til betaling 20. mars
- b) vektårsavgiften for kjøretøyer som 1. januar eller 1. juli er registrert i motorvognregisteret, som forfaller til betaling i to like store terminer henholdsvis 20. februar og 20. august.
- c) engangsavgiften for registrerte virksomheter, som forfaller til betaling den 18. i måneden etter at avgiftsplikten oppstod.
- d) avgift ved urettmessig bruk av merket olje etter særavgiftsloven § 4, som forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt.

(2) For virksomheter som er registrert som særavgiftspliktige hos skattekontoret, forfaller særavgiften for en periode til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om forfallstidspunktene for krav som omhandlet i første ledd.

⁰ Endret ved lover 15 juni 2007 nr. 26, 12 des 2008 nr. 100, 19 juni 2015 nr. 54 (ikr. 1 jan 2016), 18 des 2015 nr. 116 (ikr. 1 jan 2016), 20 des 2016 nr. 114 (ikr. 1 jan 2017).

¹ Jf. lov 19 mai 1933 nr. 1.

§ 10-41. Toll, merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel

(1) Toll og avgifter som oppstår ved innførsel, og som ikke belastes tollkreditten eller dagsoppgjørsordningen, jf. § 14-20, forfaller til betaling samtidig med at tollplikten oppstår.

(2) Krav som belastes tollkreditten en kalendermåned, forfaller til betaling den 18. i neste måned.

(3) Skatte- og avgiftskrav belastet dagsoppgjørordningen forfaller til betaling første virkedag etter fortolling. Skattekontoret kan fastsette en nærmere frist for når på forfallsdagen betaling må ha skjedd.

0 Endret ved lover 15 des 2006 nr. 85, 19 juni 2015 nr. 54 (ikr. 1 jan 2016).

(§§ 10-50 – 10-51)

§ 10-52. Ansvarskrav¹

Ansvarskrav etter kapittel 16, ansvarskrav etter § 4-1 annet ledd og ansvarskrav etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. § 7 skal betales senest to uker etter at melding om kravet er sendt, jf. tvangsfullbyrdsloven² § 4-18.

0 Endret ved lover 15 des 2006 nr. 85, 25 juni 2010 nr. 40.

1 Jf. § 11-1.

2 Lov 26 juni 1992 nr. 86.

§ 10-53. Skatte- og avgiftskrav ved vedtak om endring mv. og egenretting¹

(1) Treffer skatte- eller avgiftsmyndighetene vedtak om endring mv. som medfører økning av skatte- eller avgiftsplikten for krav som ordinært forfaller etter §§ 10-10 til 10-12, § 10-21, § 10-22 annet ledd eller §§ 10-30 til 10-41, skal økningen og renter etter § 11-2 betales senest tre uker etter at melding om vedtaket er sendt. Dette gjelder likevel bare dersom fristen for betaling kommer senere enn det ordinære forfallstidspunkt for kravet. Skyldes økningen at den skatte- eller avgiftspliktige selv endrer tidligere leverte opplysninger, regnes fristen fra melding om endringen er kommet fram til skatte- eller avgiftsmyndighetene.

(2) Ved økning av restskatt² som følge av endring etter reglene i skatteforvaltningsloven³ § 9-4, kapittel 12 eller kapittel 13, regnes fristen fra melding om ny avregning⁴ er sendt skyldneren. Restskatt for personlige skattytere skal⁵ betales tidligst sammen med annen termin.

(3) Treffes det vedtak som innebærer tilbakebetaling av kompensasjon for merverdiavgift, skal beløpet betales tilbake senest tre uker etter at melding om vedtaket er sendt.

0 Endret ved lover 22 juni 2012 nr. 43 (ikr. 1 jan 2015 iflg. res. 26 sep 2014 nr. 1220), 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531) som endret ved lov 20 des 2016 nr. 120.

1 Jf. § 1-3.

2 Jf. § 7-1 (2).

3 Lov 27 mai 2016 nr. 14.

4 Jf. § 7-2.

5 Jf. § 4-1 (1), b.

§ 10-60. Tilgodebeløp¹

(1) Når det er betalt for mye skatt eller avgift og når det ellers oppstår tilgodebeløp, skal beløpet og renter etter § 11-4 utbetales til den skatte- eller avgiftspliktige så snart som mulig, og senest tre uker etter at vedtaket som medførte tilbakebetaling ble truffet, når ikke annet er bestemt i lov² eller forskrift. Utbetalingen skal også omfatte renter³ som er betalt av refusjonsbeløpet. Renter som er påløpt, men ikke betalt, bortfaller.

(2) For tilgodebeløp som oppstår ved egenretting av tidligere levert skattemelding, regnes fristen fra skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.

(3) For tilgodebeløp som oppstår etter ordinær avregning, jf. § 7-1, regnes fristen fra skatteoppgjøret ble sendt skattyter.⁴ I andre tilfeller regnes fristen fra det tidspunktet avregningen ble foretatt.

(4) For krav på utbetaling av merverdiavgift til registrerte næringsdrivende etter merverdiavgiftsloven⁵ § 11-5 regnes fristen fra skattemeldingen er mottatt av avgiftsmyndigheten.⁶

(5) For krav på utbetaling av kompensasjon for merverdiavgift skal fristen regnes fra utløpet av fristen for å sende inn skattemelding etter bestemmelser gitt i medhold av skatteforvaltningsloven⁷ § 8-14, jf. § 8-7.

0 Endret ved lover 15 des 2006 nr. 85, 14 des 2007 nr. 110, 19 juni 2009 nr. 58 (ikr. 1 jan 2010 iflg. res. 6 nov 2009 nr. 1347), 25 juni 2010 nr. 40, 10 des 2010 nr. 69 (ikr. 1 jan 2011), 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531), 20 des 2016 nr. 114 (ikr. 1 jan 2017).

1 Jf. bl.a. § 7-1 (3) annet punktum.

2 Jf. annet ledd.

3 Jf. § 11-1.

4 Jf. lignl. § 8-9.

5 Lov 19 juni 2009 nr. 58.

6 Jf. lov 19 juni 2009 nr. 58 § 15-8.

7 Lov 27 mai 2016 nr. 14.

Kapittel 11. Renter

§ 11-1. Renter ved forsinket betaling¹

(1) Det skal beregnes rente av skatte- og avgiftskrav som ikke betales innen forfallstidspunktet etter kapittel 10. Renten beregnes på grunnlag av kravet tillagt eventuell rente etter §§ 11-2 eller 11-5. Renten løper fra forfallstidspunktet fram til betaling skjer. For krav etter § 10-52 løper renten fra forfallstidspunktet for det skatte- eller avgiftskravet som ansvarskravet skal dekke, fram til betaling skjer.

(2) Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2 annet ledd gjelder tilsvarende.

(3) Reglene om fremskyndet forfall i § 10-20 fjerde ledd og § 10-21 annet ledd er uten betydning for renteberegningen etter første ledd.

0 Endret ved lov 9 des 2005 nr. 115.

1 Jf. § 11-6 (1).

§ 11-2. Renter ved vedtak om endring, egenretting, arveavgift betalt etter forfall mv.¹

(1) Det skal beregnes rente av økning i skatt og avgift som fastsettes ved vedtak om endring mv.² eller som skyldes at den skatte- og avgiftspliktige selv endrer en tidligere levert oppgave.

(2) Renten er beregnet fra forfallstidspunktet for kravene etter §§ 10-1 til 10-41, fram til det treffes vedtak om endring mv. eller ny endret oppgave kom fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, med de unntak som følger av tredje til syvende ledd.

- (3) Av økning i skatt etter ny avregning, jf. § 7-2, beregnes renten fra 1. januar i året etter skattefastsettingsåret.
- (4) Av petroleumsskatt etter ny avregning, jf. § 7-2, beregnes renten fra 1. januar i året etter inntektsåret.
- (5) Av for mye utbetalt refusjon etter merverdiavgiftsloven³ § 10-1 og for mye utbetalt avgift etter merverdiavgiftsloven § 11-5, beregnes renten fra beløpet ble utbetalt og fram til det treffes vedtak om endring mv.
- (6) Av for mye utbetalt kompensasjon for merverdiavgift beregnes renten fra beløpet ble utbetalt og fram til det treffes vedtak om endring mv.
- (7) Dersom arveavgift⁴ i medhold av § 10-31 fjerde ledd blir betalt senere enn den forfallstid som følger av § 10-31 første og annet ledd, skal det betales rente av avgiftsbeløpet for tiden fra ordinært forfall og fram til endelig avgiftsfastsettelse skjer.
- (8) Er det foretatt innbetalinger til dekning av skatte- og avgiftskravet før det er truffet vedtak om endring mv. eller før melding om egenretting av tidligere levert oppgave er kommet fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, beregnes renten fram til betalingstidspunktet.

0 Endret ved lover 15 des 2006 nr. 85, 14 des 2007 nr. 110, 19 juni 2009 nr. 58 (ikr. 1 jan 2010 iflg. res. 6 nov 2009 nr. 1347), 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531), 20 des 2016 nr. 114 (ikr. 1 jan 2017).

1 Jf. § 11-6 (2).

2 Jf. bl.a. lov 19 juni 2009 nr. 58 kap. 18 og lignl. kap. 9.

3 Lov 19 juni 2009 nr. 58.

4 Lov 19 juni 1964 nr. 14 er opphevet ved lov 13 des 2013 nr. 110.

§ 11-3. Rentegodtgjørelse ved forsinket utbetaling¹

- (1) Ved utbetaling av skatt² eller avgift senere enn forfallstidspunktet i § 10-60, skal det ytes rentegodtgjørelse for tiden fra forfallstidspunktet fram til utbetaling skjer.
- (2) Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2 annet ledd gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lover 9 des 2005 nr. 115, 14 des 2007 nr. 110.

1 Jf. § 11-6 (1).

2 Jf. § 7-1 (3).

§ 11-4. Rentegodtgjørelse ved utbetaling etter vedtak om endring mv. og egenretting¹

- (1) Ved utbetaling av for mye betalt skatt eller avgift som følge av vedtak om endring mv. eller ved egenretting av tidligere levert oppgave, skal det ytes rentegodtgjørelse fra betaling fant sted fram til forfallstidspunktet i § 10-60.
- (2) Ved tilbakebetaling etter ny avregning² beregnes renten fra det ferdige skatteoppgjøret etter ordinær avregning ble sendt skattyter.
- (3) Ved utbetaling av merverdiavgift som tidligere ikke er innbetalt, ytes renter fra tre uker etter fristen for innlevering av skattemelding for vedkommende skattleggingsperiode.
- (4) Ved utbetaling i andre tilfeller enn omhandlet i første ledd kan det ytes rentegodtgjørelse når særlige forhold tilsier det. Departementet kan i forskrift bestemme at rentegodtgjørelse skal ytes i andre tilfeller selv om det ikke foreligger særlige forhold.

(5) Ved utbetaling av for mye betalt petroleumsskatt etter ny avregning, jf. § 7-2, skal det beregnes renter fra 1. januar i året etter inntektsåret frem til forfallstidspunktet i § 10-60.

0 Endret ved lover 14 des 2007 nr. 110, 19 juni 2009 nr. 55, 25 juni 2010 nr. 40, 10 des 2010 nr. 69 (ikr. 1 jan 2011), 20 des 2016 nr. 114 (ikr. 1 jan 2017).

1 Jf. § 11-6 (2) annet punktum.

2 Jf. § 7-2.

(§ 11-5)

§ 11-6. Rentesatser

(1) Rentesatsen for rente etter §§ 11-1 og 11-3 skal tilsvare satsen fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd første punktum. Er det innvilget betalingsordning for arveavgift fordi arven eller gaven vesentlig omfatter næringsvirksomhet,¹ skal renten være halvparten av satsen etter første punktum.

(2) Rentesatsen for rente etter § 11-2 skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank per 1. januar det aktuelle året tillagt ett prosentpoeng. Rentesatsen for rente etter § 11-4 skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank per 1. januar det aktuelle året.

(3) Endring i rentens størrelse får virkning fra tidspunktet endringen trer i kraft, også for skatte- og avgiftskrav hvor det løper rente før ikrafttredelsen.

¹ Jf. § 10-32 (5).

(§ 11-7)

Kapittel 12. Foreldelse

§ 12-1. Foreldelse

(1) Foreldelsesloven¹ gjelder med de unntak som følger av annet til femte ledd.

(2) For skatte- og avgiftskrav² løper foreldelsesfristen fra utgangen av det kalenderåret da kravene, eller i tilfelle siste termin av kravene, forfaller til betaling.³

(3) For forskuddsskatt⁴ løper foreldelsesfristen først fra utgangen av det kalenderåret da skattefastsettingen ble foretatt. For krav på arveavgift⁵ løper foreldelsesfristen fra det tidspunktet kravet forfaller til betaling etter §§ 10-31 og 10-32. For krav på avgift av gaver og utdelinger fra uskiftebo begynner fristen likevel ikke i noe tilfelle å løpe før det beviselig er gitt melding til avgiftsmyndigheten om gaven eller utdelingen i samsvar med arveavgiftsloven⁵ § 25 annet ledd.

(4) For arveavgift⁵ er foreldelsesfristens lengde ti år.

(5) Er foreldelsen avbrutt etter lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer § 17, foreldes ikke senere forfalte forsinkelsesrenter av skatte- eller avgiftskravet før hovedstolen foreldes.

0 Endret ved lover 9 des 2005 nr. 115, 27 mai 2016 nr. 14 (ikr. 1 jan 2017 iflg. res. 27 mai 2016 nr. 531).

1 Lov 18 mai 1979 nr. 18.

2 Jf. § 1-1 (2).

3 Jf. kap. 10.

4 Jf. kap. 4.

5 Lov 19 juni 1964 nr. 14 er opphevet ved lov 13 des 2013 nr. 110.

(§§ 13-1 – 13-6)

Kapittel 14. Tvangsfullbyrdelse og sikkerhetsstillelse

§ 14-1. Tvangsgrunnlag for utlegg

Skatte- og avgiftskrav ¹ er tvangsgrunnlag for utlegg. ²

¹ Jf. § 1-1 (2).

² Jf. tvangsl. kap. 7.

(§§ 14-2 – 14-11)

§ 14-20. Tollkreditt og dagsoppgjørordningen

(1) Skattekontoret kan innvilge kreditt for toll og merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel.¹

(2) Speditører som forestår fortolling på vegne av andre, kan innvilges kreditt for fortollinger som foretas i løpet av samme dag (dagsoppgjør).

(3) Skattekontoret kan stille vilkår om sikkerhet før kreditt innvilges, eller senere.

(4) For bruk av tollkreditt skal det betales en særskilt godtgjørelse til statskassen. Departementet gir forskrift om gebyrets størrelse.

(5) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder om vilkår for kreditt, opphør av kreditt og vilkår for sikkerhetsstillelse.

⁰ Endret ved lov 19 juni 2015 nr. 54 (ikr. 1 jan 2016).

¹ Jf. f.eks. lov 19 juni 2009 nr. 58 § 3-29 og § 3-30.

§ 14-21. Sikkerhetsstillelse for særavgiftene

(1) Skattekontoret skal ved registrering av avgiftspliktige kreve at det stilles sikkerhet for skyldig engangsavgift på motorvogn.¹ De nærmere kravene til sikkerheten, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av skattekontoret ved registreringen, og kan senere endres.

(2) Skattekontoret kan kreve at virksomheter som er registrert som avgiftspliktige etter særavgiftsloven,² stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift. Krav om sikkerhetsstillelse kan stilles ved registrering av virksomheten eller senere. De nærmere kravene til sikkerhet, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av skattekontoret i det enkelte tilfellet.

(3) Departementet kan i forskrift sette nærmere vilkår for sikkerhetsstillelsen og angi hvilke momenter som skal vektlegges ved vurderingen av om sikkerhet skal kreves.

⁰ Endret ved lov 19 juni 2015 nr. 54 (ikr. 1 jan 2016).

¹ Jf. lov 19 juni 1959 nr. 2.

² Lov 19 mai 1933 nr. 11.

(kapittel 15)

Kapittel 16. Ansvarsregler

(§§ 16-1 – 16-41)

§ 16-42. Ansvar ved avgiftsfri levering av varer og tjenester

Departementet kan i forskrift bestemme at mottakeren av avgiftsfrie varer og tjenester som ellers er avgiftspliktige etter lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter, er ansvarlig for avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfrihet. I slike tilfeller er også leverandøren ansvarlig for avgiften dersom han visste eller burde ha visst at vilkårene for avgiftsfritak ikke var oppfylt.

(§§ 16-50 – 16-51)

(kapittel 17 – 19)

Utdrag av forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

(kapittel 1 – 8)

Kapittel 9. Betaling

§ 9-1-1. *Betaling via bank*

(1) Ved betaling av skatte- og avgiftskrav via bank skal innbetaling skje til den bankkonto innkrevingsmyndigheten for kravet bestemmer.

(2) Innbetaling til bank kan skje elektronisk eller ved bruk av betalingsblankett. Skattedirektoratet kan fastsette særskilte betalingsblanketter og bestemme at disse skal benyttes når betaling via bank skjer ved bruk av betalingsblankett.

(3) Ved elektronisk betaling skal kundeidentifikasjon (KID) oppgis sammen med betalingsoppdraget til betalers bank, når det er tilrettelagt for dette.

(4) Betalingsformidlere skal avvise elektroniske betalingsoppdrag for skatte- og avgiftskrav dersom det ikke er oppgitt gyldig kundeidentifikasjon (KID), når det er tilrettelagt for dette.

(5) Ved betaling via bank skal bankene og deres avregningsentraler sørge for at faktisk innbetalingsdato til banken blir registrert og følger betalingstransaksjonen til betalingsmottaker.

0 Endret ved forskrift 15 des 2015 nr. 1602 (i kraft 1 jan 2016).

(§§ 9-1-2 – 9-1-4)

Kapittel 10. Forfall

§ 10-4-1. *Beløpsgrense for betaling og tilbakebetaling av skatte- og avgiftskrav*

(1) Skatte- og avgiftskrav samt tilgodebeløp, inkludert eventuelle gebyrer og renter etter skattebetalingsloven § 11-2, § 11-4 og § 11-5, som alene utgjør under 100 kroner, betales eller tilbakebetales ikke. Dette gjelder likevel ikke for:

- a) sjømenn som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 første ledd, hvor beløpsgrensen er 2 000 kroner,
- b) betaling av krav på toll, kredittgebyr for benyttelse av tollkreditt, merverdiavgift og særavgifter som kreves opp ved innførsel, jf. skattebetalingsloven § 10-41, hvor beløpsgrensen er 50 kroner, unntatt for alkoholholdig drikk og tobakk, hvor det ikke gjelder noen beløpsgrense,
- c) betaling av vektårsavgift med døgnsetts etter bestemmelsene om korttidsbruk av tilhenger jf. forskrift 29. juni 2000 nr. 688 om vektårsavgift § 7,
- d) engangsavgift på motorvogner, hvor beløpsgrensen er 200 kroner, og
- e) tilleggsavgift for forsinket betaling av årsavgift med redusert sats, hvor beløpsgrensen er 50 kroner.

(2) For skatte- og avgiftskrav som betales i terminer eller i henhold til nærmere fastsatt avgiftspesifikasjon eller deklarasjon, gjelder beløpsgrensen for den enkelte termin, spesifikasjon eller deklarasjon.

0 Endret ved forskrift 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010).

§ 10-4-2. Beløpsgrense for renter og rentegodtgjørelse

Forsinkelsesrenter, jf. skattebetalingsloven § 11-1 og § 11-3, mindre enn 50 kroner betales eller tilbakebetales ikke. Tilsvarende gjelder dersom renter og rentegodtgjørelse etter § 11-2 og § 11-4 i særlige tilfeller oppstår som krav på slik måte at rentene faller utenfor regulering sammen med hovedstol etter § 10-4-1.

0 Endret ved forskrift 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010).

§ 10-4-3. Beløpsgrense for bortskrivning eller inntektsføring av små, gjenstående restbeløp

Restbeløp til innbetaling under 50 kroner kan frafalles. Tilsvarende har skatte- eller avgiftspliktige ikke krav på å få utbetalt restbeløp under 50 kroner. Beløp som nevnt i første og annet punktum kan henholdsvis utgiftsføres eller inntektsføres i regnskapet.

0 Tilføyd ved forskrift 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010).

§ 10-4-4. Avrunding

Ved beregning av skatte- og avgiftskrav avrundes beløpet ned til nærmeste hele krone.

0 Endret ved forskrift 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010, tidligere § 10-4-3).

(§§ 10-10-1 – 10-40-2)

§ 10-40-3. Forfall ved forsinket skattemelding for særavgift

Bestemmelsen i skattebetalingsloven § 10-40 andre ledd gjelder også særavgifter innrapportert på skattemelding som ikke er levert innen leveringsfristen.

0 Tilføyd ved forskrift 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010), endret ved forskrift 9 des 2016 nr. 1537 (i kraft 1 jan 2017).

(§§ 10-51 – 11-1-5)

Kapittel 11. Renter

§ 11-1-6. Forsinkelsesrenteberegning ved nedsettelse av skatt eller avgift

(1) Nedsettes et skatte- eller avgiftskrav skal det foretas ny forsinkelsesrenteberegning på grunnlag av den endrede skatt eller avgift.

(2) Dersom et skattekrav forfalt til betaling i flere terminer, blir etter ny renteberegning så vidt mulig like meget av hver termin å anse som frafalt. Er skattekravet tidligere forhøyet, anses forhøyelsen frafalt først, og en senere forhøyelse før en tidligere forhøyelse.

§ 11-2-1. Beregningsgrunnlag

Ved beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-2 skal følgende ikke inngå i beregningsgrunnlaget: tilleggsskatt, tilleggsavgift, tilleggstoll og forsinkelsesavgift, samt for mye utbetalt rentegodtgjørelse etter skattebetalingsloven § 11-3 og § 11-4. Det samme gjelder

renter etter § 9-10 i ligningsloven, slik den lød frem til 1. januar 2009, dersom renter beregnes etter denne bestemmelsen etter reglene i § 19-2-4.

0 Endret ved forskrifter 19 des 2008 nr. 1487, 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010).

§ 11-2-2. Renteberegning ved endringer i flere terminer eller år

Ved beregning av renter etter vedtak om endring og egenretting, skal renter beregnes for hver enkelt termin eller år. Ved beregningen skal det ikke tas hensyn til endringer i andre terminer eller år.

§ 11-2-3. Renteberegning ved flere endringer i samme termin eller år

(1) Dersom et skatte- eller avgiftskrav økes i forhold til foregående skattemelding eller tidligere leverte opplysninger, egenretting eller vedtak, skal renteberegningen skje på grunnlag av økningen. Er det foretatt flere egenrettinger før skatte- og avgiftsmyndigheten har godkjent skattemeldingene eller opplysningene, skal renter bare beregnes av det beløpet som samlet blir å utbetale.

(2) For skatte- og avgiftskrav som tidligere har vært innbetalt en periode, og som det er ytt renter for etter skattebetalingsloven § 11-4, skal det ved den nye beregningen benyttes samme sats som etter § 11-4 for den perioden.

0 Endret ved forskrifter 18 des 2014 nr. 1792 (fom inntektsåret 2015), 9 des 2016 nr. 1537 (i kraft 1 jan 2017).

(§§ 11-2-4 – 11-2-6)

§ 11-3-1. Beregningsgrunnlag

(1) Ved beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-3 skal også tilleggsskatt, tilleggstoll, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr, samt renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2, § 11-4 og § 11-5 inngå i beregningsgrunnlaget.

(2) Det senest innbetalte beløpet regnes som tilbakebetalt først. Ved beregning av renter skal tilgodebeløp som nyttes til motregning anses tilbakebetalt samme dag som motregningen foretas.

0 Endret ved forskrifter 21 jan 2010 nr. 45, 9 des 2016 nr. 1537 (i kraft 1 jan 2017).

§ 11-3-2. Krav som godskrives tollkreditten eller kredittordningen for engangsvgift

Rente etter skattebetalingsloven § 11-3 skal beregnes dersom krav som er belastet konto for tollkreditten eller kredittordningen for engangsvgift, tilbakebetales ved godskriving av kontoen. Renten skal beregnes fra den første i måneden etter forfallstidspunktet som følger av skattebetalingsloven § 10-60, og frem til den første i den måned beløpet godskrives den løpende kreditt.

(§§ 11-3-3 – 11-3-4)

§ 11-4-1. Beregningsgrunnlag

(1) Ved beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-4 skal også tilleggsskatt, tilleggsavgift, tilleggstoll, forsinkelsesavgift og forhøyet utgående merverdiavgift, samt renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2 og § 11-5 inngå i beregningsgrunnlaget.

(2) Det senest innbetalte beløpet regnes som tilbakebetalt først. Utleggstrekk nedlagt av skatteoppkrever regnes som innbetalt første dag i den oppgjørsperiode trekket skjer.

0 Endret ved forskrift 21 jan 2010 nr. 45.

(§ 11-4-2)

§ 11-4-3. Renteberegning ved endringer i flere terminer eller år

Ved beregning av renter etter vedtak om endring og egenretting, skal renter beregnes for hver enkelt termin eller år. Ved beregningen skal det ikke tas hensyn til endringer i andre terminer eller år.

0 Endret ved forskrift 19 des 2008 nr. 1487.

§ 11-4-4. Renteberegning ved flere endringer i samme termin eller år

(1) Ved nedsettelse i forhold til sist foregående skattemelding eller leverte opplysninger, egenretting eller vedtak skal renteberegning skje på grunnlag av nedsettelsen. Er det foretatt flere egenrettinger før skatte- og avgiftsmyndigheten har utbetalt tilgodebeløp, skal renter bare beregnes av det beløpet som samlet blir å utbetale.

(2) Tidligere beregnede renter etter skattebetalingsloven § 11-1 og § 11-2 av krav som ikke fastholdes, bortfaller.

0 Endret ved forskrifter 18 des 2014 nr. 1792 (fom inntektsåret 2015), 9 des 2016 nr. 1537 (i kraft 1 jan 2017).

§ 11-4-5. Renter ved særskilt refusjon av særavgifter

Det skal ytes renter etter skattebetalingsloven § 11-4 ved refusjon etter § 4-2-1 i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter, jf. § 11-6-1.

0 Endret ved forskrifter 12 juni 2012 nr. 521 (i kraft 1 juli 2012), 17 des 2013 nr. 1566 (i kraft 1 jan 2014), 15 des 2015 nr. 1602 (i kraft 1 jan 2016).

(§§ 11-4-6 – 11-5-9)

§ 11-6-1. Rentesats ved refusjon av avgift

Renten etter § 11-4-5 fastsettes til 0,7 prosent.

0 Endret ved forskrifter 19 des 2008 nr. 1487, 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010), 12 juni 2012 nr. 521 (i kraft 1 juli 2012), 17 des 2013 nr. 1565 (i kraft 1 jan 2014), 27 juni 2014 nr. 883.

§ 11-7-1. Avrunding av rentebeløp

Rentebeløp avrundes nedover til nærmeste hele krone.

§ 11-7-2. Utsatt beregning eller bortfall av renter

Skattedirektoratet og Tolldirektoratet kan bestemme at beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2 og § 11-5 i enkelte tilfeller skal utsettes eller bortfalle.

0 Endret ved forskrift 9 des 2016 nr. 1537 (i kraft 1 jan 2017).

§ 11-7-3. Renteberegning ved endring etter domstolsavgjørelse

Av skatte- og avgiftskrav som fastholdes etter ny fastsettelse som følge av domstolsavgjørelse, svares renter etter skattebetalingsloven § 11-1 og § 11-2 fra forfallstiden for det opprinnelige skatte- og avgiftskravet.

⁰ Endret ved forskrifter 19 des 2008 nr. 1487, 25 mars 2010 nr. 462 (i kraft 1 april 2010).

(§§ 11-7-4 – 11-7-5)

(kapittel 12 – 13)

Kapittel 14. Tvangsfullbyrdelse og sikkerhetsstillelse

(§§ 14-4-1 – 14-21-1)

§ 14-21-2. Sikkerhetsstillelse for særavgiftene

(1) Skattekontoret kan kreve at virksomheter som er registrert som avgiftspliktige etter særavgiftsloven stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift. Krav om sikkerhetsstillelse kan stilles ved registrering av virksomheten eller senere.

- (2) Ved vurderingen av om sikkerhet skal kreves, skal det blant annet tas hensyn til
- a. om virksomheten gjentatte ganger har betalt avgiften for sent eller for øvrig har overtrådt avgiftsbestemmelsene,
 - b. om virksomheten har uoppgjorte restanser med hensyn til skatter, avgifter og toll,
 - c. om virksomheten, styret eller ledelsen kan anses kredittverdig.

(3) I de tilfeller der sikkerhet kreves gjelder bestemmelsene i § 14-20-4 annet ledd tilsvarende.

(4) De nærmere krav til sikkerheten, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av skattekontoret. Som hovedregel skal sikkerheten til enhver tid dekke avgiftskravet for to terminer. Dersom nye omstendigheter eller opplysninger tilsier det, kan skattekontoret stille ytterligere krav til sikkerheten.

⁰ Endret ved forskrift 15 des 2015 nr. 1602 (i kraft 1 jan 2016).

(kapittel 15)

Kapittel 16. Ansvarsregler

(§ 16-30-1)

§ 16-42-1. Særlige regler om ansvar for særavgift

(1) Ved levering av naturgass og LPG etter § 3-6-7 til § 3-6-11, elektrisk kraft etter § 3-12-4, § 3-12-5, § 3-12-6, § 3-12-10 til § 3-12-14, mineralolje, naturgass og LPG etter § 4-3-1 og § 4-3-2, mineralolje, smøreolje, naturgass og LPG etter § 4-4-1 til § 4-4-3 og avgiftsfri biodiesel etter § 3-11-7 i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter, er det mottaker som er ansvarlig for innbetaling av avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfritak. I den utstrekning leverandøren visste eller burde ha visst at kravene for fritak ikke var oppfylt, kan krav rettes mot denne.

(2) Ved levering av avgiftsfri teknisk etanol, er mottaker ansvarlig for innbetaling av avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfritak.

⁰ Endret ved forskrifter 15 des 2009 nr. 1528 (i kraft 1 jan 2010), 24 aug 2010 nr. 1212 (i kraft 1 sep 2010), 12 juni 2012 nr. 521 (i kraft 1 juli 2012), 13 des 2012 nr. 1286 (i kraft 1 jan 2013), 17 des 2015 nr. 1713 (i kraft 1 jan 2016).

(kapittel 17 – 19)

Skattedirektoratet sine kommentarar

1. Prosess-, transformator- og brytaroljar

(jf. Stortingets vedtak om avgift på smøreolje mv. (heretter "stortingsvedtaket") § 1 og forskrift om særavgifter (heretter "saf.") § 3-8-1)

Avgiftsplikta omfattar ikkje prosess-, transformator- og brytaroljar. Under denne gruppa av oljar høyrer til dømes:

Metalltilverkingsoljar, korrosjonshindrande oljar, form- og forskalingsoljar, kvitoljar (farmasøytiske og tekniske oljar), varmeoverføringsoljar, herdeoljar, boreslamoljar og transformator- og brytaroljar.

Desse oljane er avgiftsfrie sjølv om dei høyrer under nokre av dei varenumra som er nemnte i saf. § 3-8-1. I nokre tilfelle kan ein olje ha fleire bruksområde. Avgiftsplikta må då avgjerast ut frå ei heilskapsvurdering, der det m.a. må leggjast vekt på om oljen vil kunne medføre eit avfallsproblem.

2. Vegetabilske, industrielle og hydrauliske smøreoljar

(jf. stortingsvedtaket § 1 og saf. § 3-8-1)

Avgifta omfattar alle motor- og girooljar samt industrielle smøreoljar og hydrauliske oljar, avgrensa etter varenummer i tolltariffen. Dette inneber m.a. at visse smøreoljar som er basert på naturlege planteoljar, også er blitt klassifiserte som avgiftspliktige. Finansdepartementet har i samråd med miljøvernstyresmaktene vurdert å innføre særskilt fritak for vegetabilske smøreoljar, men har ikkje funne tilstrekkeleg grunn til å skilje mellom smøreoljar anten dei er av vegetabilsk, mineralsk eller anna opphav.

Følgjande oljetypar kan reknast som industrielle smøreoljar:

Turbin- og sirkulasjonsoljar, veksoljar, luftverktøyoljar, kompressoroljar, verktøymaskinoljar, dampcylindroljar og sagkjedeoljar.

Nemninga "hydrauliske oljar" omfattar alle typar oljar til trykksylindrar, støytdemparar og hydrauliske bremser.

3. Ansvar for urette erklæringar

(jf. stortingsvedtaket § 2 bokstav f, g og h, saf. § 4-4-4, skfol. § 8-4 fjerde ledd og sktbl. § 16-42 og sktbf. § 16-42-1)

Ved levering av mineralolje og smøreolje etter saf. §§ 4-4-1 til 4-4-3, er det mottakar som er ansvarleg for innbetaling av avgifta og levering av særavgiftsmelding dersom vedkommande ikkje oppfyller vilkåra for avgiftsfritak. Krav kan rettast mot leverandøren i den grad han visste eller burde ha visst at krava for fritak ikkje var oppfylte.

4. Fritak for levering i tilknytning til NATO

(jf. stortingsvedtaket § 2 bokstav d)

Noreg har gjennom følgjande internasjonale avtalar forplikta seg til å frita for særavgift: *Avtale mellom partene i traktaten for det nordatlantiske området om status for deres styrker (NATO SOFA) av 19. juni 1951. Partnerskap for Fred-samarbeidets avtale av 19. juni 1995 (PFP SOFA) gir NATO SOFA tilsvarende bruk for desse landa. Andre føresegner om fritak for særavgifter følgjer av Avtale om status for den nordatlantiske traktats organisasjon, de nasjonale representanter og dens internasjonale stab av 20. september 1951, og Protokoll om status for internasjonale, militære hovedkvarterer opprettet i henhold til traktaten for det nordatlantiske området av 28. august 1952.*

5. Dispensasjon frå avgiftsplikta

(jf. stortingsvedtaket § 4)

Skattekontoret kan etter søknad frita for eller setje ned avgifta dersom det oppstår enkelttilfelle eller situasjonar som ikkje var vurderte då stortingsvedtaket vart treft, og når avgifta i det spesielle enkelttilfellet etter skattemyndigheitene sitt syn får ei utilsikta verknad. Føresegna stiller med andre ord opp to vilkår som begge må vere oppfylte. Dispensasjonstilgangen er som ei følge av desse snever.

Det følgjer av St.prp. nr. 1 (1985-86) s. 24-25, som inneheld ei generell omtale av dispensasjonstilgangen på særavgiftsområdet, at mellom anna økonomiske, sosiale, helsemessige, næringspolitiske eller liknande omsyn ikkje skal tillegast vekt i dispensasjonsvurderinga. Dette er også i samsvar med fast praksis.

Når det gjeld den nye føresegna i skatteforvaltningslova § 9-9 om nedsetting og fråfall av fastsett skatt, viser vi til omtalen av føresegna i Skatteforvaltningshandboka.

6. Fritak for produkt som blir utførte til utlandet

(jf. saf. § 2-7)

Med "utførte til utlandet" meiner ein utførsel av varer frå Noreg til landterritoriet til ein annan stat. Dette inneber at vara må ha ein mottakar i eit anna land, slik at det ikkje er tilstrekkeleg at vara blir utført frå Noreg. Utførsel til kontinentalsokkelen til eit anna land blir ikkje omfatta av fritaket.

7. Avgiftsfri overføring

(jf. saf. §§ 2-1, 2-2 og 2-8)

Ei registrert verksemd kan overføre avgiftspliktige varer til andre registrerte verksemder sine godkjende lokale utan at avgiftsplikta oppstår. Den som mottok dei avgiftspliktige varene ved avgiftsfri overføring, er ansvarleg for at varene blir førte inn i lagerrekneskapet, og at avgifta blir berekna og betalt ved vidaresal/uttak. Avgiftsfri overføring av avgiftspliktige varer skal dokumenterast.

8. Avgiftsgrunnlaget

(jf. saf. § 3-8-2)

Avgifta blir berekna pr. standardliter. Med *standardliter* meinast den mengda smøreolje som utgjer ein liter ved ein atmosfæres trykk (101,325 kPa) og 15° C.

9. Registreringsstad

(jf. saf. § 5-4)

Registrering skal skje ved skattekontoret.

10. Avgiftskodar og utfylling av skattemelding for særavgifter (blankett RF-1326)

(jf. skfol. § § 8-4 og 8-14 andre avsnitt og skfov. §§ 8-4-2 første avsnitt)

For verksemdar som er registrert og som ikkje legg varene inn på godkjent lokale, blir varene avgiftspliktige ved innførselen, jf. saf. § 2-1 (1) bokstav b. Verksemda skal deklarerer varene på vanleg måte med særavgiftsmelding, jf. skfvl. §§ 8-4 og § 8-14 andre avsnitt og skfvf. §§ 8-4-2 første avsnitt. Dette vil seie at verksemd som er registrert ikkje skal deklarerer særavgifter i TVINN.

Type	Gruppe	Avgift	Avgiftsomfang	Eining	Sats
SM	100		Smøreolje	liter	kr 2,17

Ved deklarerer av avgift på smøreolje skal det på særavgiftsmeldinga nyttast avgiftstype SM og avgiftsgruppe 100 for avgiftssatsen. SM skal alltid skrivast i kolonne 13 og 100 i kolonne 14, jf. særavgiftsmeldinga og baksida om utfylling.

Avgiftsgruppene er samordna med regelsekvensane i TVINN.

Ved utfylling av særavgiftsmeldinga skal alle bevegelsar i tilknytning til verksemda sitt godkjente lokale synleggjerast. Alle uttak og innlegg av betydning for avgiftsplikta skal førast med relevant tilleggskode. Nettoføring, der berre avgiftsbeløpet som skal betalast framkommer, skal ikkje skje.

Tilleggskodar

Avgiftsfri omsetnad skal og deklarerast på særavgiftsmeldinga, men med ein tilleggskode frå 00 til 99. For smøreolje er det følgjande tilleggskodar:

- 12 levert til NATO eller NATO sitt hovudkvarter, styrke eller personell i samsvar med internasjonale avtalar, medrekna Partnerskap for fred
- 20 utført til utlandet (unntatt Svalbard og Jan Mayen)
- 21 utført til Svalbard og Jan Mayen
- 22 levert til bruk om bord i skip i utanriks fart
- 23 levert til bruk i fartøy som driv fiske og fangst i fjerne farvatn, dvs havområde der avstanden til norskekysten er 250 nautiske mil eller meir

- 26 levert til anlegg eller innretningar som har tilknytning til utnytting av naturførekomstar i havområde utanfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretningar, og for spesialskip som har oppdrag i slik verksemd
- 27 levert til bruk i fly frårekna Forsvaret sine fly
- 28 lagt inn på tollager
- 30 overført til andre registrerte for avgift på smøreolje
- 40 gjort til inkjes, jf. særavgiftsforskriften § 2-5
- 50 varer som er komne i retur (til verksemda sitt godkjende lokale)
- 51 varer som er komne i retur (til verksemda sitt godkjende lokale) som blei leverte avgiftsfritt
- 60 levert som råstoff i industriell verksemd og i sin heilskap inngår og blir verande i det ferdige produktet
- 67 levert (omsett) i forbrukarpakningar med innhald mindre enn 0,15 liter
- 99 manko

Fritak

Alle dei kodane som er nemnt ovanfor, unntatt kode 50, 51 og 99, er fritakskodar. Desse skal førast opp i særavgiftsmeldingane for riktige avgiftstypar og avgiftsgrupper, med tal på einingar, men det skal ikkje reknast avgift.

Vi gjer merksam på at enkelte fritak berre blir gitt på søknad til skattekontoret, og ikkje kan førast på den terminvise særavgiftsmeldinga med tilleggskode.

Kode 50 – returar

Varer som er komne i retur til lageret til den registrerte avgiftspliktige, skal også førast opp i særavgiftsmeldinga for den riktige avgiftstypen og avgiftsgruppa, med tal på einingar. Her må det i tillegg førast opp ein dato dersom “returen” blei levert med ein annan avgiftssats enn den som gjeld i oppgåveperioden. Tal på einingar skal her multipliserast med gjeldande sats for den oppgitte datoen.

Beløpet som blir berekna skal trekkjast frå i særavgiftsmeldinga. (Dersom særavgiftsmeldinga totalt blir i minus, blir dette trekt frå i neste melding).

Kode 51 - returar som blei levert avgiftsfritt

Varer som blei levert avgiftsfritt og kjem i retur til lageret til den registrerte avgiftspliktige, må ha eigen kode fordi det ikkje skal trekkjast frå avgift i dette tilfellet. Denne koden får same funksjon som “fritakskodar”.

Kode 99 – manko

Manko på lageret er i følge regelverket avgiftspliktig, og det skal bereknast avgift på vanleg måte. For å kunne skilje eventuell oppført manko frå vanleg uttak/omsetnad, skal dette bli ført opp med eigen tilleggskode.

11. ELSÆR – elektronisk innrapportering av særavgiftsmeldingar

Frå 1. september 2011 vart det opna for elektronisk innrapportering av særavgifter. Dette er eit tilbod til alle registrerte særavgiftspliktige.

Ein loggar seg inn via Altinn, og tilgang til tenesta krevjar at ein loggar seg inn med minimum sikkerheitsnivå 2. I tillegg må ein ha rollen:

- Rekneskapsmedarbeidar
- Tilgang til rekneskapsrelaterte skjema og tenester

Dagleg leiar eller andre med denne rollen kan delegere denne rollen til aktuelle tilsette. For utfyllande informasjon om delegering av rettar i Altinn, kontakt Altinn brukarservice, eller sjå:

<https://www.altinn.no/no/Portalhjelp/Administrere-rettigheter-og-prosessteg>

Vi viser elles til brukarmanual for elektronisk innrapportering av særavgiftsmeldingar, som er tilgjengeleg ved innlogging på Altinn.

12. Betaling, renteutrekning og trygd (garanti)

Lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven, heretter "sktbl.") og forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften, heretter "sktbf.") inneheld mellom anna reglar om forfall, betaling, renteutrekning og trygd (garanti).

12.1 Forfall og betaling

(jf. sktbl. kapittel 9 og 10 med tilhøyrande forskrifter)

Sktbl. kapittel 9 har reglar om betalingsmåtar og kva som reknast som betaling i rett tid. Sktbl. kapittel 10 har reglar om forfall. For registrerte særavgiftspliktige verksemder følgjer det av sktbl. § 10-40 at innanlands særavgift forfell til betaling same dag som fristen for levering av særavgiftsmelding, jf. skfvl. § 8-4 og skfvf. §§ 8-4-1 til 8-4-2. Føresegner om forfall for særavgifter som oppstår ved innførsel, følgjer av sktbl. § 10-41.

Sktbl. kapittel 10 inneheld elles føresegner om forfall for endringsvedtak og ansvarskrav samt reglar om vilkårslaus plikt til å betale sjølv om eit vedtak er påklaga og liknande.

12.2 Renteutrekning

(jf. sktbl. kap. 11 og sktbf. kap. 11)

I skattebetalingsloven er fire rentetypar heimla; forseinkingsrente jf. sktbl. § 11-1, etterrekningsrente jf. sktbl. § 11-2, rente ved forseinka tilbakebetaling jf. sktbl. § 11-3 og tilbakebetalingsrente jf. sktbl. § 11-4.

Renter ved forseinka betaling etter sktbl. § 11-1 skal reknast av krav som ikkje blir betalte innan forfall, og rentene går fram til betalinga skjer. Etterrekningsrente i tråd med § 11-2 i lova skal også inngå i rekninga av forseinkingsrente, når eit hovudbeløp og renter ikkje blir betalte innan den fastsette frist. Sjølv om avgift ikkje blir fastsett i rett tid fordi særavgiftsmeldinga er innlevert for seint, skal renter likevel utreknast i tråd med sktbl. § 11-1 med utgangspunkt i ordinært forfall. Dette følgjer av sktbf. § 10-40-3.

Renter av auke ved vedtak om endring/eigenretting (etterrekningsrente) etter skbtl. § 11-2 skal reknast av auke i avgift som blir fastsett ved vedtak om endring mm. Rentene går frå det tidspunktet krava opphavleg skulle ha vore betalte og fram til det blir treft vedtak om auke. Renteutrekning etter § 11-2 skjer når ei tidlegare fastsetjing blir korrigert, anten etter initiativ frå den avgiftspliktige eller Skatteetaten. Det same er tilfelle når det ikkje har vore ei tidlegare fastsetjing, til dømes i smuglingstilfelle som blir avdekte ved ein rekneskapskontroll.

Ved tilbakebetaling av for mykje betalt avgift etter forfallsfristen, skal det etter skbtl. § 11-3 ytast rentegodtgjersle frå dette forfallet og fram til tilbakebetalinga skjer.

Ved tilbakebetaling av for mykje betalt avgift som følgje av vedtak om endring mm. etter skbtl. § 11-4, skal det ytast rentegodtgjersle frå betalinga fann stad fram til forfall for tilbakebetalinga.

Ordinære refusjonar etter søknad inneber at eit nytt faktum er oppstått (til dømes at nye dokument blir lagde fram for Skatteetaten), og inneber ikkje ei korrigering av ei tidlegare uriktig fastsetjing. I slike tilfelle blir det som hovudregel ikkje gjeve rentegodtgjersle.

Satsane for dei ulike renteføresegnene blir regulerte av skbtl. § 11-6. Satsar knytte til forseinka betaling og tilbakebetaling fylgjer forseinkingsrentesatsen, som vurderast kvart halvår. Andre satsar reguleras årleg med bakgrunn i styringsrenta.

12.3 Beløpsgrenser for betaling og tilbakebetaling

(jf. sktbl. § 10-4 og sktbef. §§ 10-4-1 (1) b og (2) samt §§ 10-4-2, 10-4-3 og 10-4-4)

Det er fastsett beløpsgrenser for betaling og tilbakebetaling av krav. Beløpsgrensene gjeld pr krav eller pr termin, avgiftsspesifikasjon eller deklarasjon. Hovudregelen er at toll og avgift under 100 kroner ikkje skal betalast eller tilbakebetalast. Det er enkelte unntak frå denne beløpsgrensa når det gjeld betaling av krav som kjem til ved innførsel. Forseinkingsrenter har ei beløpsgrense på 50 kroner.

12.4 Trygd (garanti)

(jf. sktbl. § 14-21(2) og sktbef. § 14-21-2)

Etter sktbl. § 14-21 (2) kan skattekontoret ved registreringa eller seinare krevje at verksemda gjev trygd for framtidig skuldig avgift.

Vurderingskriteria for når det skal krevjast trygd går fram av sktbef. § 14-21-2. Det skal i hovudsak krevjast trygd ved brot på forfallsføresegnene eller ved andre brot på avgiftsføresegnene. Dette kan vere at verksemda har uoppgjorte restansar med omsyn til skattar, avgifter eller toll, eller at verksemda, styret eller leiinga ikkje kan reknast som kredittverdige.

Det ligg til skattekontoret å vurdere om verksemda er kredittverdig. I første rekkje blir det stilt krav til økonomisk soliditet og likviditet. Ordninga med eigenfastsettingbyggjer på eit

tillitsforhold mellom Skatteetaten og verksemda. Ei vurdering av tilliten vil derfor vere grunnleggjande når ein vurderer om verksemda er kredittverdig. Skatteetaten vurderer tilliten i forhold til betalingsvilje, betalingsevne og oppfølging av skatte-, toll- og avgiftsregelverket. Innkrevjingsvilkåra til skattekontoret er òg ein del av vurderingsgrunnlaget.

Der det er krav om trygd, skal den til ei kvar tid dekkje avgiftskravet for to terminar med utgangspunkt i dei to terminane som har høgast avgiftsbelastning dei siste 12 månadene. Trygd skal gjevast i form av sjølvskuldnarkausjon frå bank eller tilsvarande jf. sktbf. § 14-21-2 (3), jf. § 14-20-4 (2). Trygda kan reduserast dersom verksemda med utgangspunkt i det ovannemnde dokumenterer at trygda er sett for høgt.

13. Refusjon for spillolje

1. januar 1994 blei det innført ei refusjonsordning for innlevert og forsvarleg behandla spillolje.

Klima- og miljødepartementet har det administrative ansvaret og utarbeider retningslinjer for refusjonsordninga. Refusjon blir føretatt gjennom Miljødirektoratet, og er ein post på budsjettet til Klima- og miljødepartementet.

Spillolje skal leverast til godkjent mottakar, som igjen leverer vidare til godkjend innsamlar. Godkjend innsamlar er deklarasjonspliktig, og deklarasjonane følgjer spilloljen til sluttbrukar. Innsamlar leverer oljen til tankanlegg der spilloljen blir sortert og behandla mm. Det blir skrive ut eit analysebevis som følgjer spilloljen vidare ved sal til sluttbrukar. Avgifta blir refundert sluttbrukar/innsamlarledet i form av tilskot pr. liter spillolje.

Det er ikkje lenger eit vilkår at det føreligg ein samarbeidsavtale med NORSAS Norsk kompetansesenter for avfall og gjenvinning AS for å få løyve frå Miljødirektoratet til å drive verksemd etter spesialavfallsforskrifta.

14. Vare av mindre verdi

(jf. stortingsvedtaket § 2 bokstav c nr. 3)

Det gis fritak for avgift ved innførsel av varer av mindre verdi. Fritaket er gitt i stortingsvedtaket § 2 første ledd bokstav c nr. 3, med ei tilvising til tolloven § 5-9. Per 1. januar 2017 er beløpsgrensa på kr 350.

15. Skip i utanriks fart – skip under bygging

(jf. stortingsvedtaket § 2 første ledd bokstav f, g og h)

Det kan ikkje leverast smøreolje avgiftsfritt til skip under bygging med heimel i føresegna om skip i utanriks fart, fiske og fangst i fjerne farvatn og spesialskip til oppdrag på kontinentalsokkelen. Først når eit skip er utklarert til utanlandsk hamn mv., jamfør saf. § 4-4-1 tredje ledd, og elles oppfyller vilkåra for fritak etter føresegna om skip i utanriks fart, kan det leverast smøreolje utan avgift etter § 4-4-1. I høve til føresegna i § 4-4-2 og § 4-4-3 kan det leverast smøreolje utan avgift først når fartøyet skal drive med fiske og fangst i fjerne farvatn eller utføre oppdrag på kontinentalsokkelen.

16. Lagerrekneskap

(jf. saf § 5-8)

Krava til rekneskap i saf. § 5-8 må lesast saman med krava til dokumentasjon for fritak ved levering av avgiftsfrie varer, jf. den generelle føresegna i saf. § 2-8, og dei andre krava til dokumentasjon i forskrifta kapittel 2 (avgiftsfri overføring til andre registrerte verksemdar, tilinkjesgjerung osv.).

17. Lagermanko

(jf. saf. § 2-1 første ledd bokstav a)

Dersom det blir påvist differansar mellom behaldning oppført i rekneskapet og behaldning opptelt ved lagerkontroll hos den registrerte verksemda, er hovudregelen at overskot skal førast inn i lagerrekneskapet, og at det skal betalast avgift ved manko. Ved differansar skal det likevel takast omsyn til at pluss- og minusbehaldningar normalt vil jamnast ut over tid.

Manko kan justerast mot overskot dersom det blir framlagt tilfredsstillande dokumentasjon (korrespondanse, kreditnota, ny faktura e.l.) for at mankoen t.d. har si årsak i feilleveransar, feil i lagerføring e.l.

Dessutan skal det takast rimeleg omsyn ved differansar innan varer som er nokolunde like, innan same varegruppe, varer med same pris, varer med likt avgiftsgrunnlag eller liknande, slik at dei blir vurderte under eitt ved at overskot reduserer manko.

Skatteetaten kan godta udokumenterte differansar innanfor ei ramme på +/- 0,5 % i den enkelte avgiftsterminen. Dersom verksemda sjølv eller Skatteetaten konstaterer differansar utover dette, skal desse førast inn i lagerrekneskapet/avgiftsbereknast terminvis. Teljefeil som kan gjerast sannsynlege ved at t.d. det same kvantumet av ein varetype som er registrert som manko i ein avgiftstermin, er registrert som udokumentert overskot ein annan avgiftstermin, kan godkjennast av Skatteetaten.

Ved årsoppgjeret til verksemda skal det aktuelle årets samla udokumenterte differanse leggast til grunn. Alle differansar som ikkje kan dokumenterast, skal førast inn i lagerrekneskapet/avgiftsbereknast innan den 18. januar det følgjande året. Skattedirektoratet kan, dersom spesielle forhold talar for det, avgjere at ein 12-månedersperiode skal leggast til grunn i staden for det aktuelle kalenderåret. I så tilfelle skal alle udokumenterte differansar førast inn i lagerrekneskapet/avgiftsbereknast innan den 18. i den følgjande avgiftsterminen.

Behaldningsdifferansar som måtte framkome ved oppteljing av lageret må forklarast tilfredsstillande. Eventuelle korrigeringar i lagerrekneskapet må legitimerast med tillegg som er påført nødvendig tilvising.